

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 21^ο

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 179

ΔΗΜΙΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΕΡΓΙΤΕΣ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΡΤΣ 2009
(ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009)

1989-2009

20

χρόνια «Αργοναύτης»

**6000 θεατές στο 5ο Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών
της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος**

Σελίδα 5

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ - ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1955

**ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
2010**

**ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ
ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2010
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ!**

ΜΕΓΑΛΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΠΕΣΤΡΕΨΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ Ε.Λ.Β

Συμμετείχε στο 19ο συνέδριο της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Η.Π.Α.-Καναδά και στην επέτειο των 100 χρόνων ίδρυσης της Ελληνικής κοινότητας του Τορόντο.

Σελίδες 6 - 7

dsaloni
Δεληδημητρίου

www.dsaloni.com
5ο χλμ Βέροιας -
Νάουσας
Τηλ. 23310 61964

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
Εκδήλωση για τα 20 χρόνια
του «Αργοναύτη»

ΚΑΛΕΣΜΕΝΟΣ Ο ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΦΥΝΤΑΝΙΔΗΣ

Σελίδα 12

Η Thea Halo στην Παναγία Σουμελά

Σελίδα 12

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

ALU-SYN
ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ

ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΣ & ΥΙΟΙ
11ο χλμ Βέροιας-Νικομήδεια
Τηλ. 23310 73281 Fax 23310 73291
www.alu-syn.gr info@alu-syn.gr

marmaron
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Α.& Α. Ο.Ε.

ΕΞΟΡΥΞΗ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΟΥ &
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΕΤΡΩΜΑΤΩΝ

3ο χλμ. Βέροιας- Μακροχωρίου
Τηλ.: 2331062816 - Fax: 2331024533
Email: marmaron@otenet.gr
www.marmaron.gr

ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

GERMANOS

σας συνδέει με την τεχνολογία

βόλτα στο ΓΕΡΜΑΝΟ!

Βέροια, Μητροπόλεως 38, Τηλ: 23310 71041

Λαογραφικά

Τιμής ένεκεν

Του αιμνηστού Ιου διευθυντή του Αργοναύτη και επίτιμου προέδρου της Ε.Α.Β.

ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΛΕΤΙΔΗ

ΜΗΝΕΣ ΚΑΙ ΓΙΟΡΤΕΣ

Νοέμβριος- Αεργίτες

Ο μήνας πήρε το όνομα Αεργίτες από τον Άγιο Γεώργιο, που γιορτάζεται η μνήμη του στις τρεις του μηνός (ανακομιδή των λειψάνων του Αγίου).

Ο χειμώνας τον Αεργίτην έδειχνε έντονα την παρουσία του με τα απότομα κρύα και τα πολλά χιόνια που κατέβαιναν ως τα χωριά. Οι πολλές βροχές διόγκωναν τα νερά των ποταμών, όπου, όχι λίγες φορές, πνίγονταν άνθρωποι και ζώα. Τις πλημμύρες τις απέδιδαν στους θυμούς του Αγιούργη, που τιμωρούσε αυτούς που ασεβούσαν. «Αεργίτες' κί νουνίζ' όποιον ευρίκ' φουρκίζ» (Ο Άγιος Γεώργιος δε σκέφτεται, όποιον βρίσκει τον πνίγει).

Καμιά γεωργική εργασία δεν γινόταν. οι Τούρκοι αποκαλούσαν τον Νοέμβρη «Αβαράν» (Άεργος, αργόσχολος). «Εξέβεν ο Τρυγομηνάς κι εσέβεν Αεργίτες, τα χιόν' έγκεν κι

έστρωσεν άμον καλός τεχνίτες».

Στο Νοέμβρη γιορτάζονταν και οι μνήμες της Αγίας Αικατερίνης, του Οσίου Στεφάνου του νέου και ιδιαίτερα η μνήμη του Πρωτόκλητου Αποστόλου Ανδρέα, που πρώτος κήρυξε τον Χριστιανισμό στον Πόντο.

Δεκέμβρης- Χριστιανάρτς

Ο μήνας πήρε το όνομα Χριστιανάρτς από τη γιορτή των Χριστουγέννων. Για τις τρεις γιορτές του πρώτου δεκαημέρου έλεγαν: «Αε Βαρβάρα φύσα, Αε Σάββα τούφ'σον, Αε Νικόλα χιόντσουν». Ο μήνας φημιζόταν για τα πολλά χειμωνιάτικα «πα-ρακάθια» (συγκεντρώσεις βραδινές), τότε στο ένα και τότε στο άλλο σπίτι της γειτονιάς. Τη γιορτή του Αγίου Ελευθερίου την τιμούσαν ιδιαίτερα οι έγκυες, για να ελευθερωθούν εύκολα. Όταν μια γυναίκα επισκεπτόταν «έμποδον» (έγκυο) της έλεγε: «Ας σον Αε Λευτέρ' έρθα, ο Θεός να ελευθερών' τσε».

Την παραμονή των Χριστουγέννων οι νέοι γύριζαν όλα τα σπίτια της γειτονιάς και έψαλαν το «Καλήν εσπέραν Άρχοντες» και στην ποντιακή, το «Χριστός γεννέθεν! Χαράς σον κόσμον!» Τα μεσάνυχτα ξυπνούσε τον κόσμο ο γλυκός ήχος των κουδουνιών που χτυπούσε μια παρέα, την οποία όριζε η εκκλησιαστική επιτροπή της ενορίας. Σε κάθε σπίτι μπροστά έλεγε: «Εγνεφίστεν, σκωθέστεν, η εκκλησία και ο Χριστόν λαλεί σας Χριστιανοί!».

Το Χριστουγεννιάτικο δέντρο το στόλιζαν συνήθως τα παιδιά του σχολείου με ξηρούς καρπούς και με ζωγραφιές γύρω από τη γέννηση.

Ανήμερα των Χριστουγέννων όλη η οικογένεια καθόταν στο τραπέζι. Είχαν μεγάλη λαχτάρα για το Χριστουγεννιάτικο τραπέζι. Σαράντα μέρες νήστευαν αυστηρά, ακόμη και οι άρρωστοι. «Ντό έεις και θα τρώς; Η νεστειάν άλλον καλείον λαρών'». «Γιατί μαντζίριεις; Ο γουρζουλάς εσέβεσε».

Μετά από το τραπέζι άρχιζαν τις επισκέψεις. Σε κάθε επίσκεψη έδιναν την ευχή: «Σ' έτη πολλά και να βοηθά και από καιρού πα».

ΚΑΛΑΝΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Χριστός 'γεννέθεν! Χαρά σον κόσμον!

*Χα καλή ώρα, καλή σ' ημέρα,
Χα Καλόν Παιδίν οψέ γεννέθεν.*

Οψέ γεννέθεν, ουρανοστάλθεν.

*Τον εγένεσεν η Παναΐα,
Τον ενέστεισεν Άγια- Παρθένα.*

Εκαβάλλεψεν χρυσόν πουλάριν

*Κι εκατήβεν σο σταυροδόρμιν
Σταυροδόρμιν και μυροδόρμιν.*

*Τον επέρπαξαν οι σκύλ' Εβραίοι
Χιλ' Εβραίοι και μύρ' Εβραίοι,
Ασ' σ' ακρέντικα κι ασ' σ' την καρδιάν.*

Γαίμαν έσταξεν, χολή 'κ' εφάνθεν.

*Ούμπου έσταξεν και μύρος έτον
Μύρος έτον και μυροδιά.*

*Εμυρίσταν απο ο κόσμος όλεν,
Εμυρίσταν κι ο Βασιλέας. (δις)*

*Για μυρίστ' απο κι εσύ αφέντα,
'συ αφέντα, καλέ μ' αφέντα. (δις)*

*Έρθαν τη Χριστού τα παλληκάρια
Και θημίζ' νε τον οικοκύην
Οικοκύην και βασιλέαν.*

*Δέβα σο ταρέζ' κι έλα σ' την πόρταν,
Δος μας ούβας και λεφτοκάρνα.
Κι αν ανοί' εις μας, χαρά σ' την πόρτα' σ.*

*Καλά Χριστούγεννα
Και εις έτη πολλά*

ΚΑΛΑΝΤΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

*Αρχή κάλαντα κι αρχή του χρόνου, κι αρχή του χρόνου,
Πάντα κάλαντα, πάντα του χρόνου, πάντα του χρόνου.*

Τα καλαντόφωτα στη ζωή των Ποντίων

Είναι αλήθεια ότι η επίδραση του Χριστιανισμού στάθηκε αποφασιστική και θεμελιακή στη ζωή των Ελλήνων και κατά συνέπεια και στη ζωή των Ποντίων.

Διαβάζοντας κανείς το βιβλίο της ζωής ενός λαού και μάλιστα με το φακό της δημοτικής ποίησης, των θρησκευτικών του πεποιθήσεων, των ήθων και εθίμων του, δεν θα αργήσει να διαπιστώσει την ψυχοσύνθεση, το ήθος και τους οραματισμούς αυτού του λαού.

Όποιος θελήσει να αγγίξει τη χορδή της ποντιακής ψυχής, δεν έχει παρά να μελετήσει τα ήθη και τα έθιμα των Ποντίων. Εκεί θα βρει στοιχεία που φτάνουν ως τα πανάρχαια χρόνια του Ελληνισμού.

Τα ήθη και έθιμα των Ποντίων είναι αρχαιότροπα. Ο Σάββας Ιωαννίδης, στο περισπούδαστο σύγγραμμά του «Ιστορία και Στατιστική Τραπεζούντος», γράφει: «Οι εν Πόντω Έλληνες έχουν πάντες τα ήθη και έθιμά των, θρησκευτικά και κοινωνικά, πάνυ παραπλήσια μετά των αρχαίων Ελλήνων». Ο Ποντιακός λαός συνταίριασε τις ειδωλολατρικές συνήθειες με τις χριστιανικές. Γεφύρωσε το χθες με το σήμερα και το αύριο, χωρίς να αλλοιώσει τις χριστιανικές αλήθειες. Έδωσε, έτσι, συνέχεια στην εθνολογική του ύπαρξη.

«Χριστός γεννέθεν χαρά σον κόσμον».

«Φως εν τω σπηλαίω ανέτειλε και τοις εν σκότει απέλαμψεν».

Η ποντιακή μούσα μαζί με την εκκλησιαστική υμνολογία φέρνουν μηνύματα χαράς στον κόσμο όλο. Δίνουν την ελπίδα ότι θα έλθουν καλύτερες μέρες στην ανθρωπότητα.

Τα ποντιόπουλα, το σούρουπο κι ως τα μεσάνυχτα ψάλλουν το «Χριστός γεννέθεν ...» ή το «Καλήν εσπέραν Άρχοντες». Οι ξενιτεμένοι επιστρέφουν. Λάμπουν τα σπίτια. Η χριστόφορη ποντιακή ψυχή σε τέτοιες μέρες δεν «αντιπαρέρχεται» τον πόνο. Μέλημα των Ποντίων να φέρουν τη χαρά σε κάθε σπίτι ανήμπορου, σε κάθε απροστάτευτη οικογένεια, σε κάθε ορφανό.

Μεσάνυχτα σημαίνουν οι καμπάνες. «Ε, σκωθέστε, εντώκαν τα καμπάνας».

Βαθιά η πίστη των Ποντίων. Πλούσιο το Χριστουγεννιάτικο τραπέζι. Ομαδικές γίνονται οι επισκέψεις. Προπορεύεται ο ιερέας κι ακολουθούν οι «μειζέταιροι». «Χριστός ετέχθη!». Κι απαντούν: «Αληθώς ετέχθη». Κι ο λυράρης: «Πάντα να έτον τη Χριστού, πάντα να εν τα φώτα ...».

Παραμονή της Πρωτοχρονιάς κι οι νέοι ψάλλουν: «Αρχή Κάλαντα και αρχή του Χρόνου!»

«Πάντα Κάλαντα! Πάντα του Χρόνου!» ή «Ο Αε Βασίλης έρχεται ...»

Θα μαζέψουν χρήματα για τους φτωχούς και για τις ανάγκες του σχολείου και της εκκλησίας. Τη βραδιά αυτή κάνουν την πρώτη τους εμφάνιση και τα «Μωμοέρα» που θα συνεχίσουν ως την Καθαρή Δευτέρα. Με το γλυκοκάρνα της Πρωτοχρονιάς γινόταν και το καλαντίασμα των πηγαδιών, δηλαδή της βρύσης.

Το έθιμο απαιτούσε προσφορά δώρων στη βρύση για να ανοίξει η τύχη.

«Σην ύειαν έμουν ... Ο Θεόν να πολυχρονίζ' και να κρατεί μας ...». «Κανέναν κακόν να μη ελέπομε ...».

«Ο Θεόν ελεά όλον τον κόσμον κι εμάς πα να μη ανασπάλ». Ευχές γενικές, συνολικές κι όχι ατομικές, προσωπικές! Ευχές που ανεβαίνουν ως τον ουρανό. Κι εδώ το μεγαλείο της ποντιακής ψυχής.

Ξεχωριστή ευλάβεια επικρατούσε τη νύχτα της παραμονής των Φώτων. Στον κύκλο του ενδιαφέροντος οι νεκροί. Για κάθε πεθαμένο άναβε κι ένα κερί. «Ο Θεός να σχωρά τον», ήταν η στερεότυπη ευχή. Σεβασμός όχι μόνο στους μεγαλύτερους, αλλά και στους νεκρούς.

Η μέρα των Φώτων ήταν ημέρα χαράς. Κατά το έθιμο την ημέρα αυτή, ο Σταυρός γυρνούσε σ' όλα τα χριστιανικά σπίτια για να φέρει την ευλογία.

Απλές, φυσικές και καθάριες συνήθειες, που μιλούσαν βαθιά στην ψυχή. Συνήθειες που πείθουν ότι και σήμερα αξίζουν και δικαιούνται να συμπορευούνται με τη σύγχρονη ζωή, για μια κοινωνία ανθρωπινότερη, όπου θα βασιλεύει η «επί γης ειρήνη».

*Αρχή μήλον έν' κι αρχή κωδών' έν', κι αρχή κωδών έν'
Αρχή βάλοσμον το μυριγμένον, το μυριγμένον.*

*Π' εμυρίσταν απο ο κόσμος όλεν, ο κόσμος όλεν,
Εμυρίσταν κι ο Βασιλέας κι ο Βασιλέας.*

*Για μυρίστ' απο κι εσύ αφέντα κι εσύ αφέντα
Αι αφέντα καλέ μ' αφέντα καλέ μ' αφέντα.*

*Εσύ σο τραπέζ' κι εγώ σ' την πόρταν κι εγώ σ' την πόρταν,
Φέρεν το φετιό', θέλω να πάω, θέλω να πάω.*

*Χρόνια πολλά
Και πάντα και του χρόνου*

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ 4447/ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπρου Πορφύρα 1 – Πανόραμα Βέροιας

Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356

Βέροια – Τ.Κ. 59100

Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής

+ Ιωάννης Μελετίδης

ΕΚΔΟΤΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΒΡΑΑΜ ΧΩΡΑΦΑΪΔΗΣ

horafaidis@gmail.com

Τηλ: 6973338178

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΖΗΣΗΣ Χ. ΠΑΤΣΙΚΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ ΙΝΤΖΕΒΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΕΪΡΜΕΝΤΖΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

10,00 ευρώ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ"

ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ 194 ΒΕΡΟΙΑ - ΤΗΛ. / FAX 23310 72236

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ - Λ. Πορφύρα 1

59100 ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 4447

Απάντηση στις ύβρεις του Μητροπολίτη Παύλου από τον Γενικό Γραμματέα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

κ. Ξενιτόπουλο Νικόλαο

Λαγός την φτέρη κούναγε, κακό της κεφαλής του.
Εδώ βέβαια οι λαγοί είναι δύο.

Ο ένας όμως, εκτιμώντας καλύτερα την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί, σιώπησε.

Κατάλαβε ότι έχει δημιουργηθεί ένα κίνημα που απαιτεί την αλλαγή του καθεστώτος στην Παναγία Σουμελά.

Ένα κίνημα δυναμικό που έχει πλαισιωθεί από όλα τα εκλεκτά στοιχεία του Ποντιακού Χώρου και έχει αγκαλιασθεί από το σύνολο των Ποντίων.

Κατάλαβε την δημιουργία αυτού του τεράστιου ρεύματος που διεκδικεί και θέλει να αποκατασταθεί η νομιμότητα στο Ίδρυμα.

Κατάλαβε ότι όποιος αντισταθεί στην καθολική λαϊκή απαίτηση, θα συμπαρασυρθεί και θα διαλυθεί μαζί με το παράνομο κατεστημένο.

Ο λαγός λοιπόν που κούναγε την φτέρη, είναι ένα απομεινάρι μιας άλλης εποχής που δίνει την ύστατη του μάχη. Όπως συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις, η ψυχολογική του πίεση είναι μεγάλη και η ψυχραιμία του, ελλειμματική, γνωρίζοντας ότι η μάχη που δίνει δεν έχει ηθικό έρεισμα, δεν έχει ιδανικά και το δίκαιο είναι μακριά από αυτόν.

Αυτά λοιπόν στριφογυρίζουν στο κρανίο του λαγού, με αποτέλεσμα να έχει απολέσει την νηφαλιότητα και όποια σοβαρότητα έχει.

Πέταξε την μάσκα του και σαν καλός ευσεβιστής, άρχισε να υβρίζει από άμβωνος έναν ολόκληρο λαό, προσπαθώντας να φανεί αρεστός στην Παρέα.

Ύβρεις που δεν μπορεί να δεχθεί κανείς.

Προδότες, Εφιάλτες, Αμοιούτσηδες αληθίνοι νυχτερινών κέντρων, μεθύστακες, άθεοι, χλιαστές κλπ. Δεν άφησε στο απυρόβλητο ούτε τους Βουλευτές του Νομού που υπέγραψαν το ψήφισμα για την αλλαγή του καθεστώτος, εκθειάζοντας τον έναν και μοναδικό που δεν υπέγραψε, παροτρύνοντας εμμέσως τους πιστούς να τον ψηφίσουν στις επερχόμενες εκλογές.

Δεν εξαιρέθηκαν ούτε οι κάτοικοι της Καστανιάς, τους οποίους καθύβρισε επίσης, διερωτώμενος που βρήκαν την δωρεά των 500 στρεμμάτων που έκαναν στο Σωματείο.

Μήπως οι πρόγονοι τους την έφεραν από την Σάντα; Αυτά και άλλα πολλά είτε ο Ανιστόρητος λαγός.

Οχυρωμένος πίσω από τα άμφια, θεώρησε ότι μπορεί να υβρίζει και να λασπολογεί. Νόμιζε ότι δεν θα τολμήσει κανείς να του ανταπαντήσει. Φαντάστηκε ότι το πλήρωμα

της Εκκλησίας θα αποδοκιμάσει κάθε τέτοια προσπάθεια.

Πόσο λάθος όμως έκανε στις εκτιμήσεις του.

Βρέθηκαν πολλοί που αντέδρασαν.

Άνθρωποι καταξιωμένοι στη συνείδηση του Ποντιακού λαού, από το έργο και την προσφορά τους.

Το χειρότερο για τον λαγό είναι ότι έχουν την στήριξη όλων των Ποντίων, οι οποίοι γνωρίζουν πού βρίσκεται το δίκαιο. Επίσης γνωρίζουν για ποιο λόγο ένας Μητροπολίτης κατάντησε κοινός συκοφάντης και φερέφωνο κάποιων.

Όσο αφορά εμένα, του αφιερώνω από καρδιάς και του επιστρέφω τους χαρακτηρισμούς και τις ύβρεις που εκστόμισε από άμβωνος, με τον δικό μου Ποντιακό τρόπο.

Υ.Γ. Αφιερωμένο επίσης και σε εκείνους που διέγραψαν με μια μονοκοντυλιά- αλλά δεν κατάφεραν να εξαφανίσουν- τους αδελφούς μας που έμειναν στον Πόντο, που το μόνο τους αμάρτημα ήταν ότι δεν ήταν Χριστιανοί ή ήταν Κρυπτοχριστιανοί.

Το κατά Σάυλον Τραυαγγέλιμαν¹

Ναϊλλοί σ' εμάς τοι Πόντιους, έρθεν ο νέον Σάυλον
Ωράστε, ξάϊ κι' ομοίασεν τον Άγιον τον Παύλον
Το στόμαν ατ' αν κι κρατεί, υλάζ² κ' εβγάλ' κακίαν
Σκεντρέζ³ άμον σιρκούμενον, με λόγια την καρδίαν.
Τερέστε τον και κρίστε τον, τον ασεβόν τον Σάυλον
Το Ιερόν πα μουρταρίζ⁴, να ξεπλερών το Ναύλον
Δεσπότες με δισάκ'ς σο χέρ, αντίς για τα Βαγγέλια
Όπου ελέπ'νε έχ φαίν, ρούζ'νε άμον γαρδέλια⁵
Εχώρτσαν μίαν το μιλέτ, τ' ημσούς οπίσ' εφέκαν
Αλλόπιστους εκόλτσαν ατς' σοι Τούρκ'ς δώρον εδέκαν
Ατώρα ξάν χωρίζ'νε μας και το μιλέτ δασκούνε⁶
Πως είμες άθεοι εμείς κι' ατοίν'ς στον Θρον πιστεύνε.
Θεός ατουν εν' η παρά, θεός τα μεγαλεία
Σ'ατά προσκύνεμαν εφτάν', σ'ατά εφτάν' λατρεία
Ευλαβικοί'ς σα φανερά, τει⁷ κρατούν νεστείας.
Ατσάπα πώς εγέντανε με τα τρανά κοιλίας;
Δίκλωποι⁸ και αφώτιστοι⁹, πάντα με τοι τρανούς
Κ' εντρέπονταν κι' εφτάνε μας και τοι θεοτικούς
Κι όνταν Προδότες λέγνε μας ας ξέρνε κι κομπούμες
Ατοίν είν' Αμοιούτσηδες¹⁰, ολόρθοι κι κοιμούμες
Εξέρουμε τα σκέδια, ντο θέλ'νε, ντο νουνιζ'νε.
Ακρίτες είμες σ' Αγια, για να μη λαταρίζνε¹¹.

1 Τραυαγγελίω= επί ιερέως, αναγιγνώσκω περικοπάς του

Ευαγγελίου επί του πάσχοντος σωματικής ή ψυχικής, προς ίασιν

2 Υλάζω= α) επί κυνός γαβγίζω π.χ. ο σκύλλον μερ' τρώει, εκεί υλάζ' β) κακολογώ, υβρίζω

3 Σκεντρέζω= επι ιοβόλων ερπετών και εντόμων δάκνω, κεντρίζω

4 Μουρταρίζω= βρωμίζω, λερώνω με ακαθαρσίες

5 Γαρδέλ' = γεράκι

6 Δασκούνω= α) κηρύττω επί εκκλησίας, κατηχώ β) συμβουλεύω, καθοδηγώ

7 Τει= τάχα

8 Δίκλωπος= διπρόσωπος, δόλιος

9 Αφώτιστος= πονηρός, κακός

10 Αμοιούτσηδες= κατηγορείται ότι παρέδωσε δολίως την Τραπεζούντα στους Τούρκους

11 Λαταρίζω= κινούμαι ελαφρώς εις την θέσιν που είμαι, χωρίς να μετακινήθω

Επισκέψεις υπ. Βουλευτών στην Εύξεινο Λέσχη Βέροιας κατά την προεκλογική περίοδο

Το Πνευματικό - Πολιτιστικό Κέντρο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας επισκέφθηκαν προεκλογικά οι Βουλευτές Ημαθίας (ΠΑΣΟΚ) Τάσος Σιδηρόπουλος (την 18/9) και (ΝΔ) Μιχάλης Χαλκίδης, Ηλίας Φωτιάδης (την 22/9) προσκεκλημένοι από το ΣΠΟΣ Κεντρικής Μακεδονίας & Θεσσαλίας της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΟΕ).

Οι συναντήσεις των τριών βουλευτών με τους εκπροσώπους των Ποντιακών Σωματείων του Νομού Ημαθίας έγινε σε συνέχεια της στήριξης και υπογραφής του ψηφίσματος των Ποντιακών Σωματείων αναφορικά με την αναγκαιότητα νομικών και διοικητικών αλλαγών του Διοικητικού κατεστημένου του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά Θεσσαλονίκης, στην κατεύθυνση της δημοκρατικής

συμμετοχής όλων των Ποντιακών Σωματείων. Το Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, όπως και όλα τα Ποντιακά Σωματεία του Νομού Ημαθίας της ΠΟΕ ευχήθηκαν στους τρεις βουλευτές την επανεκλογή τους, για την ενδωση του αγώνα που ξεκίνησε για τον εκδημοκρατισμό του Ιδρύματος και την επανίδρυση επιτέλους του Ιστορικού Μοναστηριού της Παναγίας Σουμελά.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ Ε.Λ.Β. ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΕΚΛΕΓΕΝΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Μετά την όρκιση των νεοεκλεγέντων βουλευτών του Νομού Ημαθίας κ.κ. Αναστάσιου Σιδηρόπουλου, Αθανάσιου Γκόνου, Άγγελου Τόλκα και Μιχάλη Χαλκίδη η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας εύχεται δυναμική και αποδοτική κοινοβουλευτική θητεία.

Επίσης, ευελπιστούμε στην άμεση επίλυση του διοικητικού προβλήματος του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά με τις αναγκαίες θεσμικές αλλαγές, δεδομένου ότι και οι τέσσερις βουλευτές του Νομού στηρίζουν το σχετικό ψήφισμα των Ποντιακών Σωματείων του Νομού Ημαθίας, κι έχουν δημοσίως εκφράσει τη βούληση τους για διαφάνεια και εκδημοκρατισμό του Ιδρύματος.

Για το Δ.Σ. της ΕΛΒ

Ο Πρόεδρος
Λάζαρος Κουμπολίδης

Ο Γεν. Γραμματέας
Νικόλαος Ξενιτόπουλος

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ-ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΦΩΤΩΝ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

ΤΟ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΟΦΩΤΑ

Ο Χειμώνας που σε διάφορα μέρη του Πόντου λέγεται ο Χειμός ή Χειμωγκός περιλαμβάνει τους μήνες Δεκέμβριο = Χριστιανάρτς, Ιανουάριο = Καλαντάρτς, Φεβρουάριο = Κούντουρο. Στον Πόντο ο χειμώνας ήταν πολύ βαρύς, σταματούσαν οι εξωτερικές δουλειές, γύριζαν οι ξενιτεμένοι. Τα βράδια συνήθως τα περνούσαν σε σπίτια, κάνοντας τα νυχτέρια ή βεγγέρες, που στον Πόντο λεγόντουσαν Παρακάθια.

Μα πιο πολύ περίμεναν τα Καλαντόφωτα για να κάνουν τα διάφορα μυστήρια, βαφτίσια, αρραβώνες, γάμους και άλλες γιορτές, γιατί τότε ήταν όλοι μαζεμένοι στο χωριό και έρχόντουσαν οι ξενιτεμένοι. Καλαντόφωτα οι πρόγονοι μας έλεγαν τις γιορτές από τα Χριστούγεννα μέχρι την ημέρα των Φώτων, ή και Δωδεκαήμερο. Με μεγάλη χαρά θα ετοιμαζόντουσαν να δεχτούν τη γέννηση του Θεανθρώπου. Την Παραμονή των Χριστουγέννων σταματούσαν κάθε εξωτερική δουλειά και θα συμπλήρωναν τις ετοιμασίες για τη μεγάλη γιορτή.

Τη μέρα αυτή θα έβαζαν στο τζάκι το Χριστό κουρ, που ήταν αλλού από μηλιά αλλού από αχλαδιά, αυτό ήταν ένα κούτσουρο κομμένο ειδικά για τα Χριστούγεννα και θα άναβε στο τζάκι συνέχεια και τις τρεις μέρες των Χριστουγέννων, που τις έλεγαν, τα Χριστούγεννα. Την Παραμονή το απόγευμα τα παιδιά θα έλεγαν τα κάλαντα και οι νοικοκύρηδες θα τα φίλευαν με διάφορα καλούδια (δώρα). Τα χαράματα θα χτύπαγε η καμπάνα και θα πήγαιναν όλοι στην εκκλησία. Η απόλυση γινόταν με την ανατολή του ήλιου και η ημέρα ήταν αφιερωμένη στους ανθρώπους του σπιτιού, στην οικογένεια.

Όσο για το Χριστουγεννιάτικο δέντρο, στον Πόντο και μάλιστα στην Αργυρούπολη και στα περίχωρα της, αλλά και αλλού, από την Παραμονή των Χριστουγέννων κρεμούσαν στο εικονοστάσι σταυρωτά κλαδιά φουντουκιάς ή καρυδιάς ή μόνο καρπούς. Αλλού το δέντρο ήταν από πεύκο ή έλατο και το στόλιζαν εκτός από νωπούς καρπούς και με κλαδάκια ελιάς στα φύλλα της οποίας σφήνωναν «λεφτοκάρια» = φουντούκια. Αλλού έβαζαν «τσιμισίρ» = πυζάρι.

Και ερχόταν ο Ιανουάριος = Καλαντάρτς, θα έκαναν πάλι τις ίδιες ετοιμασίες, όπως την Παραμονή των Χριστουγέννων. Στο τζάκι τώρα θα έβαζαν ένα κούτσουρο, ειδικά κομμένο γι' αυτή τη μέρα, που το έλεγαν το Καλαντοκούρ, που ήταν ή από μηλιά ή αχλαδιά (ανάλογα με το χωριό).

Το Γενάρη γινόντουσαν οι περισσότεροι γάμοι, γιατί τότε γύριζαν οι νέοι από την ξενιτιά και παράγγελλαν στις αγαπημένες τους να τους περιμένουν.

Καλαντάρτς και νέον' έτος / κόρ' θα παίρωσε οφέτος.

Και τώρα όπως και τα Χριστούγεννα τα παιδιά θα γύριζαν στα σπίτια και θα έλεγαν τα κάλαντα. (Τα κάλαντα τα έλεγαν και οι μεγάλοι, αλλά τα έσοδα τα έδιναν για τη λειτουργία των Σχολείων). Σε μερικά χωριά την Παραμονή της Πρωτοχρονιάς τα παιδιά βαβαλώντας κλαδιά από μηλιά, έμπαιναν θριαμβευτικά στο σπίτι φωνάζοντας:

«Χριστούγεννα και κάλαντα και Φώτα και καλός καιρός και καλοχρονιά και καλοκαρπία και να ζουν ο πατέρας και η μητέρα και όλοι οι σπιτιανοί» και ο νοικοκύρης τους έδινε φιλοδώρημα.

Αλλού ευχόντουσαν στο νοικοκύρη να αποκτήσει αρσενικά παιδιά και θηλυκά μοσχάρια.

Στην Τραπεζούντα τα παιδιά έλεγαν τα κάλαντα κρατώντας πολύχρωμα φανάρια, τα συμβολικά χαρτοκάρια και έψελναν

«*Αρχίμηλιά, κι αρχή χρονιά, κι αρχή καλός μας χρόνος*».

Σε άλλα μέρη την Παραμονή της Πρωτοχρονιάς ο αρχηγός της οικογένειας, άντρας ή γυναίκα «εκαλαντάρταζαν τ' οσπίτ'» σκορπίζοντας δηλαδή διάφορους καρπούς μέσα στο σπίτι και λέγοντας

«*Άμον το ρούζ'νε αούτα τα καλά, αεσ' πα να ρούζ'νε απές' σ' οσπίτ' ν' έμουν τ' ευλοίας και τα καλοσύνας*».

Επίσης γυναίκες πήγαιναν δώρα στη βρύση του χωριού ή στο ποτάμι για να πάρουν το καλαντόνερο. Πήγαιναν και

γύριζαν αμίλητες και με αυτό ράντιζαν το σπίτι και έπιναν και λίγο, για να έρθει η ευλογία στο σπίτι. Την παραμονή το βράδυ της Πρωτοχρονιάς στα σπίτια ήταν συγκεντρωμένα όλα τα μέλη της οικογένειας ή και συγγενικά ή και φιλικά πρόσωπα. Το τραπέζι το έστρωνε η νύφη, κι αν δεν υπήρχε, η πρωτοκόρη και ο αρχηγός της οικογένειας έδινε φιλοδώρημα.

Το καλαντόνερο

Καλαντόνερο ονομαζόταν το πρώτο νερό που έπαιρναν τα μεσάνυχτα της Πρωτοχρονιάς από την βρύση, την πηγή ή το πηγάδι από όπου προμηθεύονταν το πόσιμο νερό. Της λήψης του καλαντόνερου προηγούνταν το καλαντάρτισμα της βρύσης. Λίγο πριν τα μεσάνυχτα τοποθετούσαν κοντά 'ς το πεγάδ' (βρύση) διάφορα δώρα όπως ξηρούς καρπούς (λεφτοκάρια, καρύδα, σύκα) στάρι, γλυκά, μήλα, κυδώνια, κ.λ.π. λέγοντας την ευχή: Κάλαντα και καλός καιρός, πάντα και του χρόνου. Αυτός που έπαιρνε το νερό, μέχρι να το πάει στο σπίτι δεν κοιτούσε πίσω του ούτε μιλούσε σε κανένα. Έπινε όλη η οικογένεια από λίγο και ράντιζαν το σπίτι, την αυλή, τις αποθήκες, τα ζώα, τα χωράφια κ.λ.π.

Τα μεσάνυχτα ο αρχηγός της οικογένειας έπαιρνε καρύδια, αλλού φουντούκια και ρίχνοντας στις τέσσερις γωνίες του σπιτιού έλεγε: «Ευτυχισμένο το Νέο Έτος! Εδέβεν η κακοχρονιά και έρθεν η καλοχρονιά». Στη συνέχεια έκοβε την πίτα που είχε μέσα ένα νόμισμα, αφού τη σταύρωνε τρεις φορές με το μαχαίρι, το πρώτο κομμάτι το αφιέρωνε στον πολιούχο Άγιο της ενορίας και το έβαζε στο εικονοστάσι. Αλλού έλεγαν: «Κάλαντα καλός καιρός, τα πάντα και του χρόνου». Το τραπέζι μετά το δείπνο έπρεπε να μείνει «Γουρεμένο» δηλαδή στρωμένο «ίδια να έλθουν να τρων απ' εμάς καλλίον που είναι» δηλαδή οι μάγισσες για να μη βλάψουν το σπίτι. Σε άλλα μέρη έβαζαν στη στέγη του σπιτιού ένα δίσκο με φαγητά για να φάνε οι «μιάσες» «οι απ' εμάς καλοί».

Την 1η Ιανουαρίου όπως και την 1η Σεπτεμβρίου δεν επιτρεπόταν σε κανένα η είσοδος στο σπίτι, προτού μπει ο παπάς για να κάνει αγιασμό. Αυτές τις μέρες δεν έδιναν φωτιά έξω από το σπίτι, τα κορίτσια ψαλλίδιζαν τις άκρες των μαλλιών τους για να αυξηθούν περισσότερο. Ακόμη πίστευαν ότι την Πρωτοχρονιά δεν έπρεπε κανείς να κλαίει, γιατί θα έκλαιγε όλη τη χρονιά.

Ένα άλλο έθιμο, που ήταν πολύ αγαπητό στον Πόντο, συνδεδεμένο με το Δωδεκαήμερο και ιδιαίτερα την Πρωτοχρονιά, ήταν «οι Μωμόγεροι». Τα Μωμογέρια άρχιζαν την Πρωτοχρονιά και παρατείνονταν περιοδικώς μέχρι των Απόκρεω. Στη διάρκεια του Δωδεκαημέρου εκτός από τους Μωμογέρους εμφανίζονταν και τα Πιζήλα δηλαδή οι καλικάτζαροι.

ΤΟΝ ΕΤΗΣΙΟ ΧΟΡΟ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ «ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΧΩΡΑΦΑΣ»

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πατρίδας Ημαθίας «Ευστάθιος Χωραφάς» θα πραγματοποιήσει τον ετήσιο χορό του, την Κυριακή 27 Δεκεμβρίου 2009 (ώρα έναρξης 8.00 μ.μ.), στο Οικογενειακό κέντρο «ΣΕΙΡΙΟΣ» στο Μακροχώρι Ημαθίας.

Το μουσικό πρόγραμμα θα πλαισιώσουν: όλο το μουσικό σχήμα του κέντρου «ΣΕΙΡΙΟΣ», καθώς και αρκετοί πόντιοι καλλιτέχνες που θα παρευρεθούν φιλικά και οι οποίοι θα συμμετάσχουν και στις καθιερωμένες καλοκαιρινές εκδηλώσεις του Συλλόγου όπως: Στάθης Νικολαΐδης, Πέλλα Νικολαΐδου, Κώστας Θεοδοσιάδης, Γώργος Σιαμιλίδης, Θόδωρος Κοτίδης, Γιάννης Τσιτιρίδης, Μπάμπης Κεμαντζίδης.

Η τιμή της πρόσκλησης είναι 20 € και περιλαμβάνει πλήρες γεύμα και ποτό απεριόριστο.

Σημείωση: Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πατρίδας «Ευστάθιος Χωραφάς», «ανέβηκε» στο διαδίκτυο, έχει το δικό του ιστοχώρο και «βγαίνει» στην ιστοσελίδα: www.efstathioshorafas.gr

Τα πιζήλα (καλικάντζαροι)

Όπως σε όλα τα μέρη της Ελλάδας έτσι και στον Πόντο πίστευαν, ότι το Δωδεκαήμερο (Από τα Χριστούγεννα μέχρι τα Φώτα) βγαίνουν τα πιζήλα (οι καλικάντζαροι) και ενοχλούν τους ανθρώπους. Ιδιαίτερα ενοχλούσαν τα παιδιά και ιδίως τα αβάπτιστα, τις λεχώνες, τις νεόνυμφες και γενικά αδύναμα άτομα. Προκαλούσαν ζημιές στα πράγματα του σπιτιού, στα ζώα και στους αγρούς. Για να προστατευθούν απέφευγαν να κάνουν νυχτερινές δουλειές έξω από το σπίτι και να πετάξουν νερά έξω το βράδυ. Επίσης για να μην πλησιάζουν έλεγαν ψιθυριστά διάφορες προσευχές. Τα πιζήλα εξαφανίζονταν τα Φώτα με τον αγιασμό των υδάτων για να επιστρέψουν και πάλι τα Χριστούγεννα. Ανάλογα με την περιοχή ονομάζονται και πιζούλα, πιζέλα και πιζήλα.

Τα Φώτα ή Θεοφάνεια ήταν και είναι μια από τις πιο λαμπρές γιορτές της χριστιανοσύνης. Με τη γιορτή αυτή κλείνει το Δωδεκαήμερο. Έτσι στον Πόντο, όταν επρόκειτο να δηλώσουν κάποιοι γνωστά πράγματα, τους απαντούσαν.

“Σ’ έμπαν είν’ τα κάλαντα και σ’ έξ’ τα Φώτα”, δηλ. στην είσοδο του Γενάρη είναι η Πρωτοχρονιά και στις έξι τα Θεοφάνεια.

Η λέξη Φώτα παράγεται από το ουσιαστικό φως και δηλώνει την γιορτή των Θεοφανείων. Η γενική τη Φωτός χρησιμοποιείται σαν επίρρημα και σημαίνει κατά την γιορτή των φώτων.

Στην Αμισό, Ινέπολη, Οινόη (Ούνγια), Σούρμενα λέγανε το Φώτισμα, στην Κερασούντα, Κοτύωρα (Ορντού), Σάντα, Τραπεζούντα, Χαλδία λέγανε το Φώτιγμα και στη Χαλδία το Φώτιμα.

Όλες οι λέξεις είχαν τις σημασίες: 1. λάμψη, 2. βάπτισμα, 3. αγιασμός με το νερό που αγιάστηκε.

Η λέξη “τα φώτα” σήμαινε τη βάπτισμα του Χριστού, το φώτισμα σήμαινε: 1. το φώτισμα και 2. το ράντισμα με αγιασμό και τα φωτίσα σήμαιναν τα βαφτίσια.

Στις 5 του Γενάρη παραμονή των φώτων γινόταν ο αγιασμός των υδάτων μόνο μέσα στην εκκλησία και πάνω σε μια εξέδρα στολισμένη με κλαδιά. Κατόπιν ο παπάς γυρνούσε στα σπίτια και τ’ αγνίαζε με την αγιαστούρα του, ψάλλοντας το τροπάριο “Εν Ιορδάνη...”, ενώ οι πιστοί έριχναν κέρματα “απές σο παρχάτσ”, που κρατούσε ένας μικρός, που συνόδευε τον παπά.

Στον Πόντο έλεγαν σχετικά ότι αυτή την μέρα στον Ιορδάνη ποταμό, άνοιξε ο ουρανός και το Άγιο Φως κατέβηκε σαν πουλί πάνω από το Χριστό:

“*Σον Ιορδανοπόταμον ο ουρανόν ενοί(γ)εν*

Και τ’ Αεφώς άμον πουλίν σον Χριστόν εκατήβεν”

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά έθιμα των ποντιακών Φώτων ήταν το μνημόσυνο των νεκρών που γινόταν την Παραμονή της γιορτής των Θεοφανείων.

Σε κάθε σπίτι άναβαν τόσα κεριά, όσα ήταν τα μέλη της οικογένειας που είχαν εκδημήσει, και ένα για εκείνον το ξένο που δεν είχε κανέναν σ’ αυτόν τον κόσμο. Για να μην ξεχνούν οι νεότεροι το χρέος τους στους παλιότερους, έγκαϊρα τους μάθαιναν ένα τετράστιχο με τις βασικές επιθυμίες των τεθνεώτων:

**Τα Φώτα θέλω το κερί μ’
και των Ψυχών κοκκία (κόλυβα)
και την Μεγάλ’ Παρασκευήν
έναν μαντήλιν δάκρυα!**

Τα Θεοφάνεια με τον μεγάλο αγιασμό ράντιζαν τα σπαρτά. Στη Σάντα, που την αποτελούσαν επτά ενορίες γι’ αυτό και ονομαζόταν και «Επτάκοσμος» τα Θεοφάνια, η πρωτοτοκος κόρη ζύμωνε την «Αλυκόν πίταν» από καλαμποκίσιο αλεύρι, κομμάτια της οποίας οι ανύπαντρες έβαζαν κάτω από το μαξιλάρι για να δουν ποιον θα παντρευτούν.

Τα ήθη αυτά και τα έθιμα των Ελλήνων του Πόντου, τα παρατήρησαν και τα μελέτησαν πολλοί επιστήμονες, αποδεικνύοντας έτσι τη συνέχεια της παράδοσης από τα παλιά χρόνια στο Βυζάντιο και από το Βυζάντιο στον Πόντο. Οι Έλληνες του Πόντου διασκέδαζαν λοιπόν διατηρώντας τα παλιά ήθη και έθιμα των προγόνων μας, που πίστευαν ότι «*Βίος ανεόρταστος, μακρά οδός απανδόκευτος*» Δηλαδή ζωή χωρίς γιορτές είναι μεγάλος δρόμος χωρίς πανδοχείο.

ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

5ο Πανελλαδικό Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών

Παρουσία 6.000 θεατών που κατέκλυσαν κάθε γωνιά του Αλεξάνδρειου Αθλητικού Μελάθρου Θεσσαλονίκης διεξήχθη το 5ο Πανελλαδικό Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος.

1800 νέοι και νέες, μέλη των χορευτικών τμημάτων των 370 σωματείων απ' όλο τον ελλαδικό χώρο εισήλθαν στον αγωνιστικό χώρο του Αλεξάνδρειου Αθλητικού Μελάθρου με το χορό ομάλ Κερασούντας σκορπώντας ρίγη συγκίνησης στους χιλιάδες θεατές. Λίγο νωρίτερα παρουσιάστηκε ειδικό οπτικό αφιέρωμα στον αξέχαστο Γώγο Πετρίδη, τον «Πατριάρχη» της Ποντιακής Λύρας, στον οποίο αφιερώθηκε το Φεστιβάλ. Αμέσως μετά ακολούθησε η είσοδος 100 χορευτών και ηθοποιών του λαϊκού, αρχαϊκού δρωμένου των Μωμόγερων, μελών 5 ποντιακών σωματείων του Νομού Κοζάνης, δίνοντας μια ξεχωριστή όσο και εντυπωσιακή νότα στην κορυφαία εκδήλωση.

Στο χαιρετισμό του ο πρόεδρος της ΠΟΕ καθηγητής Καρδιολογίας του ΑΠΘ κ. Γιώργος Παρχαρίδης αναφέρθηκε στους μεγάλους στόχους της Π.Ο.Ε και τα σημαντικά επιτεύγματά της, για την διεθνή αναγνώριση της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, την υποστήριξη των νεοπροσφύγων, την διοργάνωση συνεδρίων για τον Πολιτισμό του Πόντου, την εκμάθηση της ποντιακής διαλέκτου, την διατήρηση και διάσωση των μνη-

μείων στον ιστορικό Πόντο και ευχαρίστησε δημόσια τον Υπουργό Πολιτισμού Αντώνη Σαμαρά για την πρόσφατη απόφαση του να παραχωρήσει στην Π.Ο.Ε. κτίσμα 1040 τ. μ με περιβάλλοντα χώρο 5 στρεμμάτων εντός του πρώην στρατοπέδου Κόδρα στην Καλαμαριά.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν εκπρόσωποι του πολιτικού κόσμου: Σταύρος Καλαφάτης, Γιάννης Ιωαννίδης, Χάρης Καστανίδης, Κώστας Γκιουλέκας, Γιώργος Ορφανός,

Σάββας Τσιτουρίδης, Πάννης Μαγκριώτης, Απόστολος Τζιτζικώστας, Ευαγγελία Αμανατίδου, Σοφία Καλαντίδου, ο Δήμαρχος και ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης και άλλοι.

Επίσης παραβρέθηκαν η γνωστή Αμερικανίδα συγγραφέας Thea Halo, η χρυσή Ολυμπιονίκης Βούλα Πατουλίδου, ο ποντιακής καταγωγής επιχειρηματίας Δημήτρης Μελισσανίδης, ο εκδότης συγγραφέας Σάββας Καλεντερίδης, ο σκηνοθέτης - συγγραφέας Ερμής Μουρατίδης, ο συγγραφέας Γιώργος

Ανδρεάδης, δήμαρχοι του πολεοδομικού συγκροτήματος, εκατοντάδες πρόεδροι ποντιακών και άλλων προσφυγικών σωματείων και ενώσεων.

Κατά την διάρκεια της εκδήλωσης τιμήθηκαν οι δημοσιογράφοι Φόρης Πεταλίδης-«Εύξεινος Πόντος και Αγγελιοφόρος» Γιώργος Κιούσης «Ελευθεροτυπία» Αιμίλιος Σαπρανίδης «ΕΡΤ-3» και ο πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής της ΕΡΤ3 κ. Τάσος Σπηλιόπουλος.

Τα χορευτικά των 5 συνδέσμων ποντιακών σωματείων που αποτελούν το σώμα της Π.Ο.Ε παρουσίασαν κατά περιοχές τους χορούς της Αργυρούπολης, Πάφρας, Τραπεζούντας, Κερασούντας - Νικόπολης, Καρς Καυκάσου. Επίσης τιμήθηκαν για την προσφορά τους στην διατήρηση της παράδοσης καθεμιάς από τις περιοχές αυτές και οι: Γιώργος Αμαραντίδης (Τραπεζούντας) Γιώργος Στεφανίδης (Αργυρούπολης) Γιώργος Αντωνιάδης (Πάφρα) Ευλαμπία Νικολαΐδου (Καρς Καυκάσου) Σπύρος Γαλετσίδης (Νικόπολη - Κερασούντα)

Στο Φεστιβάλ πήραν μέρος δεκάδες επαγγελματίες και ερασιτέχνες πόντιοι μουσικοί, οργανοπαίχτες, ερμηνευτές καλύπτοντας όλο το φάσμα της μουσικής παράδοσης του Εύξεινου Πόντου.

Με ομόφωνη απόφαση της Π.Ο.Ε το επόμενο, 6ο Φεστιβάλ ποντιακών χορών θα λάβει χώρα στο νεότευκτο, υπερσύγχρονο κλειστό γυμναστήριο της Λευκόβρυσης του Δήμου Κοζάνης.

Ο Πολιτιστικός σύλλογος Λευκαδίων «ΤΑ ΑΝΘΕΜΙΑ» σε διεθνές φεστιβάλ παραδοσιακών χορευτικών συγκροτημάτων

Ο Πολιτιστικός σύλλογος Λευκαδίων «ΤΑ ΑΝΘΕΜΙΑ» επέστρεψε από τη Σερβία, όπου συμμετείχε σε διεθνές φεστιβάλ παραδοσιακών χορευτικών συγκροτημάτων, στην πόλη Sremska Mitrovitsa, από 9-13 Αυγούστου 2009, όπου έτυχε πολύ καλής διαμονής και φιλοξενίας.

Εκπροσώπησε την Ελλάδα χορεύοντας Ποντιακούς χορούς. Έδωσε παραστάσεις σε τρεις Δήμους. Χειροκροτήθηκε θερμά από το

κοινό που παρακολούθησε τις παραστάσεις. Επίσης το κοινό έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον και για τα μουσικά όργανα τη λύρα και το νταούλι, που με δύναμη, ρυθμό και μελωδία συνόδεψαν το χορευτικό συγκρότημα.

Ο Δήμαρχος της πόλης δέχθηκε αντιπροσωπείες των συμμετεχόντων χωρών στο φεστιβάλ.

Στη συνάντηση αυτή προβάλαμε τον Ελληνικό πολιτισμό. Εκθέσαμε ιδιαίτερα την ιστορία, το χορό, τη μουσική, τα τραγούδια και το αρχαίο Ελληνικό γλωσσικό ιδίωμα των Ελλήνων του Πόντου, από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα.

Συναντήσαμε φίλους από προηγούμενα

φεστιβάλ. Δώσαμε την ευκαιρία στα παιδιά του συλλόγου μας να γνωρίσουν νέους από άλλες χώρες, να διασκεδάσουν μαζί τους και να αναπτύξουν σχέσεις φιλίας και επικοινωνίας.

Ευχαριστούμε το Νομάρχη και το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ημαθίας, που με απόφασή τους ενίσχυσαν οικονομικά το σύλλογό μας, για να καλύψει μέρος των εξόδων της μεταφοράς των μελών του συλλόγου μας στη Σερβία.

Συγχαίρουμε: α) Το χοροδιδάσκαλο Σεμερτζίδη Λάζαρο, για την άριστη εκπαίδευση και καθοδήγηση στις παραστάσεις του χορευτικού μας συγκροτήματος, β) τους

μουσικούς Κουρτίδη Δημήτριο (λυράρη) και Ορδουλίδη Γεώργιο (νταούλι) που συνόδεψαν το χορευτικό συγκρότημα και συνέβαλαν στην πολύ καλή παρουσία του γκρουπ, γ) τους χορευτές που έδωσαν ότι καλύτερο στις χορευτικές παραστάσεις και σε όλες τις λοιπές εκδηλώσεις και τον δ) τον Ντόντη Αθανάσιο οδηγό του λεωφορείου του ΚΤΕΛ Βέροιας, που μετέφερε τα μέλη του συλλόγου με ασφάλεια και συνεργάστηκε άριστα με τα μέλη του συλλόγου.

Ο Πρόεδρος Ηλίας Αλιτζανίδης Ο Γ.Γραμματέας Ι.Απλακίδης

Η Ε.Λ.Β στις εκδηλώσεις του συλλόγου της Κουμαριάς «Ντόλιανη» με χορευτικό τμήμα εκπροσώπησης.

Η ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ

Σήμερα της 7ης Οκτωβρίου και η Ε.Λ.Β. αναχωρεί για ένα ακόμα «υπερπόντιο» ταξίδι, καλεσμένη από την Παμποντιακή Ομοσπονδία Η.Π.Α.-Καναδά και από τον πολιτιστικό σύλλογο Ν. Ημαθίας του Τορόντο, ώστε να παρευρεθεί με το χορευτικό της, στο 19ο συνέδριο της Ομοσπονδίας και στην επέτειο των 100 χρόνων ίδρυσης της ελληνικής κοινότητας του Τορόντο.

Το Μόντρεαλ ορίστηκε φέτος να φιλοξενήσει το συνέδριο της Παμποντιακής Ομοσπονδίας (Π.Ο. Η.Π.Α.-Καναδά). Κατ' επέκταση ο σύλλογος Ποντίων Μόντρεαλ «Εύξεινος Πόντος» σε συνεργασία με την οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου ήταν υπεύθυνοι για την οργάνωση και διεξαγωγή του συνεδρίου και φυσικά για τη φιλοξενία της αποστολής της Λέσχης.

Μετά από ένα πολύωρο ταξίδι φτάσαμε στο αεροδρόμιο του Μόντρεαλ, όπου μας υποδέχτηκαν τα παιδιά του συλλόγου και τα μέλη του Δ.Σ. Έπειτα κατευθυνθήκαμε στο σύλλογο όπου είχε ετοιμασθεί για εμάς ένα ωραίο δείπνο με παραδοσιακά ποντιακά εδέσματα. Εκεί συναντήσαμε και τα παιδιά του Ομίλου Περιβάλλοντος και Πολιτισμού Νάουσας «η Αράπιτσα», καθώς ήταν επίσης καλεσμένοι να παρουσιάσουν αντίστοιχα στο συνέδριο χορούς της Μακεδονίας και της Νάουσας.

Στη συνέχεια δόθηκε μια συνέντευξη τύπου από τον πρόεδρο της Π.Ο. Η.Π.Α.-Καναδά κ. Μιχάλη Μουρατίδη, τον πρόεδρο του Συλλόγου Ποντίων Μόντρεαλ κ. Λευτέρη Μιχαηλίδη, τον κ. Απόστολο Αποστολίδη, ταμία της ΔιΣυΠΕ (ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΟΝΤΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ) και τους κύριους ομιλητές του συνεδρίου κ. Χρήστο Γαλανίδη, Επίτιμο Πρόεδρο της Π.Ο. Η.Π.Α.-Καναδά και της Ο.Σ.Ε.Π. Ευρώπης και τέλος τον κ. Βλάση Αιγυζή Διδάκτορα Σύγχρονης Ιστορίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. Κατόπιν τα μέλη της αποστολής της Ε.Λ.Β. οδηγήθηκαν στα σπίτια των μελών του Συλλόγου που δέχτηκαν με χαρά να μας φιλοξενήσουν για τη μια βδομάδα που μείναμε στο Μόντρεαλ.

Πέμπτη 8/10. Το απόγευμα, επισκεφθήκαμε το Δημαρχείο του Μόντρεαλ για να παρουσιάσουμε παραδοσιακούς χορούς του Πόντου με αφορμή την 1η επίσημη συνάντηση, εν όψει του συνεδρίου μεταξύ των τοπικών αρχών, της Ομοσπονδίας και του Συλλόγου του Μόντρεαλ. Πέραν των κυρίων Μουρατίδη και Μιχαηλίδη παρούσες ήταν επίσης η κα. Μαίρη Ντέρος, Δημοτική Σύμβουλος (ελληνικής καταγωγής) καθώς και η κα. Καρνούτσου, Γενική Πρόξενος της Ελλάδας στο Μόντρεαλ. Τέλος το ίδιο βράδυ ακολούθησε παραδοσιακή βραδιά στο χώρο του συλλόγου.

Με την Ελληνίδα Αντιδήμαρχο του Μόντρεαλ

Παρασκευή 9/10. Ήταν η ημέρα της επίσημης έναρξης του συνεδρίου «Ο Πόντος των Ελλήνων - Από το χθες στο αύριο». Από τις 6μ.μ. άρχισαν να φτάνουν στο χώρο της ελληνικής κοινότητας του Μόντρεαλ οι συνέδριοι και οι λοιποί προσκεκλημένοι, προκειμένου να περιηγηθούν στο χώρο της έκθεσης φωτογραφίας, βιβλίου, συλλεκτικών γεωγραφικών χαρτών και χαρακτικών. Πραγματοποιήθηκε η πανηγυρική τελετή έναρξης, καθώς ακού-

στηκαν αρχικά οι Εθνικοί Ύμνοι της Ελλάδος και του Καναδά, προσευχή και στη συνέχεια χαιρετισμοί των επισήμων. Κατόπιν το λόγο πήρε ο κ. Χ. Γαλανίδης ο οποίος ανέλυσε το θέμα «Το αρχαίο βασίλειο του Πόντου (363π.Χ.-64μ.Χ.) και στη συνέχεια ο κ. Β. Αιγυζήδης ο οποίος ανέλυσε το εξίσου ενδιαφέρον θέμα «Η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας (1204-1461μ.Χ.) και οι νεότεροι χρόνοι».

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι

μεταξύ των εκλεκτών προσκεκλημένων και παρευρισκομένων ήταν και η «γιαγιά του Πόντου», όπως συχνά αποκαλούμε την κ. Σάνο Χάλο, η οποία συγκίνησε το ακροατήριο, καθώς συνοδευόμενη από την κόρη της κ. Θεία Χάλο, όταν ανέβηκε στο βήμα είπε το «Πάτερ Ημών» και έδωσε την ευχή της στα «εγγόνια» της, σε όλους τους Πόντιους ανά τον κόσμο. Στη συνέχεια χόρεψε το χορευτικό τμήμα του συλλόγου του Μόντρεαλ χορούς από διάφορες περιοχές του Πόντου, το αντρικό τμήμα του χορευτικού μας τον Πυρρήχιο χορό «Σέρρα» και η «Αράπιτσα» χορούς της Μακεδονίας μας.

Μετά την ανταλλαγή αναμνηστικών και τις απονομές τιμητικών ενθυμημάτων ακολούθησε δεξίωση από την ελληνική κοινότητα του Μόντρεαλ και ποντιακή βραδιά νεολαίας στο ελληνικό εστιατόριο «Μύθος».

Σάββατο 10/10. Οι διεργασίες του συνεδρίου έλαβαν χώρα στο ξενοδοχείο «Holiday Inn» του Μόντρεαλ. Εκεί συζητήθηκαν μεταξύ άλλων τα πεπραγμένα του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας και έγινε η επιλογή της πόλης που θα πραγματοποιηθεί το επόμενο συνέδριο (Νόργουικ των ΗΠΑ). Το βράδυ της ίδιας μέρας πραγματοποιήθηκε η πανηγυρική χοροεσπερίδα όπου το χορευτικό μας μαζί με το χορευτικό του Συλλόγου του Μόντρεαλ και του Ομίλου Περιβάλλοντος και Πολιτισμού Νάουσας ξεσήκωσαν το κοινό. Εκείνο το βράδυ, όπως και κάθε βράδυ που μαζευόμαστε στο χώρο του συλλόγου του Μόντρεαλ, ήταν εκεί οι Αλέξης Παρχαρίδης, Γιώργος Σοφιανίδης, Γιάννης Απαζίδης, συνοδευόμενοι στη λύρα από τον Χρήστο Τικταπανίδη και τα ανερχόμενα ταλέντα, Βαγγέλη Πεσιρίδη και Σάββα Μιχαηλίδη και στο νταούλι τον Βαγγέλη Πεσιρίδη και Γιώργο Θεοφυλακτίδη, οι οποίοι μαζί με τους μουσικούς του Ο.Π.Π. Νάουσας χάρισαν μια αξέχαστη βραδιά σε όσους βρέθηκαν εκεί. Για το τέλος αφήσαμε τους Γιάννη Τσανασίδη (λύρα-αγγείο-τραγούδι), Στάθη Γαβρίδη (λύρα-τραγούδι), Γιώργο Ιωσηφίδη (λύρα) και Μιχάλη Τσανασίδη (νταούλι), οι οποίοι συνόδεψαν άψογα το χορευτικό μας σε κάθε παράσταση αλλά και συμμετείχαν μαζί με τους παραπάνω καλλιτέχνες στα μουχαπέτια που διοργανώθηκαν στο σύλλογο.

Κυριακή 11/10. Ήταν η μέρα λήξης του συνεδρίου οπότε επισημάνθηκαν οι σκέψεις και οι προοπτικές για το μέλλον, ψηφίστηκαν οι προτάσεις και αναδείχθηκε το νέο Δ.Σ. Η σκυτάλη παραδόθηκε από τον ακούραστο πρώην πρόεδρο της Π.Ο. Η.Π.Α.-Καναδά κ. Μιχάλη Μουρατίδη, στον επίσης αξιόλογο και γεμάτο όρεξη για δημιουργία κ. Δημήτρη Μολοχίδη.

Ακολούθησε πολιτιστική εκδήλωση στην οποία συμμετείχαν ο σύλλογος Ποντίων Μόντρεαλ «Εύξεινος Πόντος», το χορευτικό της ελληνικής κοινότητας του Μόντρεαλ, παρουσιάζοντας χορούς της Μ. Ασίας, ο Όμιλος Περιβάλλοντος και Πολιτισμού Νάουσας «η Αράπιτσα» και η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας. Το ξεχωριστό κομμάτι της εκδήλωσης όμως ήταν η παρουσίαση του εθίμου «Μπούλες και Γενίτσαροι» από την «Αράπιτσα» και η παρουσία-

ΧΟΡΗΓΟΣ

Πόσα τετραγωνικά είναι το όνειρό σας;

ΣΑΡΡΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ
Πωλούνται διαμερίσματα με απεριόριστη θέα από 70-110 τ.μ.
Τηλ.: 2331075757 - Κιν.: 6976555454-5
www.sarras.gr

ΧΟΡΗΓΟΣ

PRISMSTAR
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΦΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Ο.Ε.
ΠΙΕΡΙΩΝ 27 ΒΕΡΟΙΑ 59100
ΤΗΛ.: 2331070275 - FAX: 2331070277
EMAIL: canon@vernet.gr

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Βασιλειάδου Ελένη
κιν. 6974750181

Βασιλειάδου Π. & ΣΙΑ Ο.Ε.
Ρυάκιο Κοζάνης Τ.Κ. 50100
Τηλ. 24610 94596, 94705, Fax: 24610 94517
e-mail: vermiouhs@gmail.com

Η ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ

ση του πανάρχαιου εθίμου των Μωμό(γ)ερων από την Ε.Λ.Β.

Κατά τις απονομές και τις ανταλλαγές δώρων μεταξύ των συλλόγων, η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας δια του Αντιπροέδρου κ. Χαράλαμπου Καπουρτίδη και δια του αρχηγού της αποστολής και Έφορου Τύπου & Δημοσίων Σχέσεων κ. Λάζαρου Ζευγαρόπουλου, απένειμε αναμνηστικά στον πρόεδρο του Συλλόγου Ποντίων Μόντρεαλ «Ευξείνος Πόντος» κ. Λευτέρη Μιχαηλίδη, στον πρόεδρο της Ελληνικής Κοινότητας του Μόντρεαλ κ. Βασίλη Μπαλαμπάνο, στο νέο Πρόεδρο της Π.Ο. ΗΠΑ-Καναδά κ. Δημήτρη Μολοχίδη και στον «ακούραστο εργάτη» και πρώην Πρόεδρο της Ομοσπονδίας κ. Μιχάλη Μουρατίδη.

Το 19ο συνέδριο κάλυψε δημοσιογραφικά ο έγκριτος δημοσιογράφος της Ελευθεροτυπίας Γιώργος Κιούσης, οποίος τιμήθηκε και από την Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδας στο 5ο Φεστιβάλ Χορών για την προσφορά του στην ποντιακή παράδοση.

Τρίτη 13/10. Τα μέλη της αποστολής μετά από μια μέρα ξεκούρασης αναχωρήσαμε οδικώς από το Μόντρεαλ για το Τορόντο, προκειμένου να συμμετέχουμε στις εκδηλώσεις «Ημαθιώτικα 2009», τις οποίες οργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ν. Ημαθίας «ΒΕΡΓΙΝΑ», στο πλαίσιο του εορτασμού των 100 χρόνων από την ίδρυση της Ελληνικής Κοινότητας στο Τορόντο και του Μακεδονικού Μήνα.

Τετάρτη 14/10. Παρευρεθήκαμε μαζί με τους οικοδεσπότες μας (στο Τορόντο φιλοξενηθήκαμε επίσης από Ομογενείς Έλληνες, μέλη ή φίλους του Π.Σ. Βεργίνα), στην Παμακεδονική Λέσχη. Εκεί μας καλωσόρισαν και μας ευχήθηκαν καλή διαμονή ο πρόεδρος κ. Κάρας και η αντιπρόεδρος κα Νικολαΐδου, της Παμακεδονικής Ένωσης και η πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Ν. Ημαθίας Βεργίνα κ. Ρούλα Μουρατίδου μετά του Δ.Σ..

Πέμπτη 15/10. Πραγματοποιήθηκε στο χώρο του Πολυμενάκιου Πολιτιστικού Κέντρου, σεμινάριο διδασκαλίας ποντιακών χορών για την παροικιακή νεολαία από τον χοροδιδάσκαλο της Ε.Λ.Β. κ. Βασίλη Ασβεστά. Οφείλουμε να επισημάσουμε την αξιόλογη προσπάθεια των υπευθύνων, από την οποία τα παιδιά μαθαίνουν τη γλώσσα αλλά και την παράδοση της πατρίδας μας, μαζί με ότι αυτό συνεπάγεται (ήθη, έθιμα κλπ.). Τέλος το βράδυ της ίδιας μέρας δειπνήσαμε σ' ένα πολύ ωραίο εστιατόριο, ονόματι «Ιθάκη» του κ. Σίμου Λεπτοκαρίδη.

Το πρωί της επόμενης ημέρας με αυτοκίνητα των μελών του συλλόγου «ΒΕΡΓΙΝΑ», φτάσαμε στους καταρράκτες του Νιαγάρα, όπου αντικρίσαμε το μοναδικό θέαμα των μεγαλύτερων σε μήκος καταρρακτών του κόσμου. Το ίδιο απόγευμα εφόσον στην Βέροια τη συγκεκριμένη μέρα, τη 16η Οκτωβρίου, γιορτάζουμε την απελευθέρωση της πόλης το 1912 από τον Τούρκο ζυγό και μιας και ένα τμήμα της Ε.Λ.Β. παρέλασε όπως κάθε χρόνο τιμώντας τους αγώνες και τις θυσίες των ηρώων της πατρίδας μας, εμείς, ένα άλλο κομμάτι του συλλόγου μας βρισκόμαστε στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού τιμήσαμε κάποιους άλλους ήρωες-πρεσβευτές της πατρίδας, που ενώ ζουν χρόνια μακριά της, την έχουν εξίσου βαθιά μέσα την καρδιά τους. Οι ήρωες αυτοί δεν είναι παρά οι παππούδες και οι γιαγιάδες του ελληνικού γηροκομείου του Τορόντο, οι οποίοι όταν τους επισκεφθήκαμε μας μιλούσαν με τόση γλυκύτητα και αγάπη και μετά από κάθε χορό μας χειροκροτούσαν όσο πιο δυνατά μπορούσαν. Μετά την ίσως πιο συγκινητική παράσταση που δώσαμε στον Καναδά, η διοίκηση του γηροκομείου παραχώρησε για όλους τους παρευρισκόμενους δεξίωση με πλούσιο μπουφέ.

Σάββατο 17/10. Εκδήλωση στην οποία το χορευτικό της Ε.Λ.Β. παρουσίασε χορούς και το έθιμο των Μωμό(γ)ερων στο χώρο της ελληνικής κοινότητας του Τορόντο, ενώ παρευρεθήκαν μεταξύ άλλων και εκπρόσωποι των ομογενειακών οργανώσεων.

Κυριακή 18/10. Πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αφιερωμένη στα παροικιακά Μ.Μ.Ε. ενώ ταυτόχρονα στο χώρο της

Με την Ελληνική κοινότητα του Τορόντο

Στους καταρράκτες του Νιαγάρα

ελληνικής κοινότητας λειτουργούσε έκθεση εφημερίδων και περιοδικών του κ. Μουρατίδη Μιχάλη. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν μεταξύ άλλων και η κα. Βενετία Καριπίδου (γραμματέας του Π.Σ.Ν. Ημαθίας «Βεργίνα»), η οποία παρουσίασε τον προγραμματισμό του συλλόγου, η πρόεδρος της Βεργίνας κα. Ρούλα Μουρατίδου η οποία έκανε έναν πρόλογο σχετικά με την εκδήλωση, ο κ. Βασίλης Φάτσης (δικαστής του Οντάριο) ο οποίος ανέλυσε το θέμα «Τα παροικιακά Μ.Μ.Ε.», ο κ. Μάκης Ανδρικόπουλος (δημοσιογράφος) ο οποίος μίλησε γενικότερα για το παροικιακό ρεπορτάζ και τέλος δόθηκε ένας επίλογος από τον γενικό πρόξενο της Ελλάδας στο Τορόντο κ. Δημήτρη Αζεμόπουλο. Στο πέρας της εκδήλωσης, δόθηκαν αναμνηστικά δώρα από τον αρχηγό της αποστολής και μέλος του Δ.Σ. Έφορο Δημοσίων Σχέσεων κ. Λάζαρο Ζευγαρόπουλο στην Αντιπρόεδρο του Ελληνικού Γηροκομείου κα Ειρήνη Κερογλίδου, στον Πρόεδρο της Παμακεδονικής Ένωσης Τορόντο κ. Βασίλη Κάρα, στον Αντιπρόεδρο της Ελληνικής Κοινότητας του Τορόντο, στον Γενικό Πρόξενο της Ελλάδας στο Τορόντο κ. Δημήτρη Αζεμόπουλο και φυσικά στην Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλ-

Από αριστερά, ο νέος πρόεδρος της Παμποντιακής ΗΠΑ-Καναδά κ.Δ.Μολοχίδης και ο απερχόμενος κ.Μ.Μουρατίδης

λόγου «Βεργίνα» κα. Ρούλα Μουρατίδου.

Οι μέρες πέρασαν χωρίς να το καταλάβουμε και αισίως φτάσαμε στην 19η Οκτωβρίου την οποία αφιερώσαμε στην αγορά για τα απαραίτητα αναμνηστικά και δώρα και προετοιμαστήκαμε για την επιστροφή. Το βράδυ της ίδιας μέρας βρεθήκαμε όλοι στην αίθουσα της Παμακεδονικής Ένωσης για το αποχαιρετιστήριο γλέντι, για την οργάνωση του οποίου ευχαριστούμε τους κυρίους Θέμη Βαμβακίδη, Στάθη Μιχαηλίδη και Βασίλη Αρχιτεκτονίδη.

Το βράδυ λοιπόν της επόμενης μέρας, δηλαδή στις 20/10/2009, η 3η κατά σειρά αποστολή της Ε.Λ.Β. που βρέθηκε στον Καναδά, μετά από αυτές του Οκτώβρη του 1992 και της Πρωτοχρονιάς του 2007, αναχώρησε για Ελλάδα.

Τα συναισθήματα ανάμεικτα και φυσικά η συγκίνηση δεν έλειψε. Συγκίνηση και χαρά μαζί, διότι αισθανθήκαμε ότι στον Καναδά έχουμε πραγματικούς φίλους, που μπορεί κάποιους από αυτούς να τους γνωρίσαμε πριν δυο βδομάδες, παρ' όλα αυτά αισθανόμαστε σαν να τους ξέρουμε χρόνια.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στον Βουλευτή Ημαθίας κ. Μιχάλη Χαλκίδη και στο Νομάρχη μας κ. Κώστα Καραπαναγιωτίδη, που συνέβαλαν τα μέγιστα ώστε να πραγματοποιηθεί αυτό το ταξίδι. Επίσης ευχαριστούμε από καρδιάς την Παμποντιακή Ομοσπονδία Η.Π.Α.-Καναδά, το σύλλογο Ποντίων Μόντρεαλ «Ο Ευξείνος Πόντος» και τον Πολιτιστικό σύλλογο Ν. Ημαθίας «Βεργίνα», καθώς επίσης τον κ. Γιώργο Τριανταφυλλίδη για τη φωτογραφική κάλυψη των εκδηλώσεων στο Τορόντο.

Ιδιαίτερα όμως ευχαριστούμε τους ανθρώπους που άνοιξαν τα σπίτια τους και μας φιλοξένησαν με χαρά αυτές τις δυο βδομάδες καθώς και τον κ. Μιχάλη Μουρατίδη και την γυναίκα του την κα. Ρούλα, στους οποίους χρωστάμε πολλά όχι μόνο σε επίπεδο συλλόγων αλλά και σε προσωπικό επίπεδο.

Επιμέλεια κειμένου
Ηρώ Φωστηροπούλου

ΧΟΡΗΓΟΣ

Γ. & Κ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ - ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ - ΦΑΝΟΒΑΦΕΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 184 ΒΕΡΟΙΑ
ΤΗΛ.: 2331073737, 2331024080

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ

ΕΡΜΗΣ

ΠΕΡΙΟΧΗ «66»
ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ
ΗΜΑΘΙΑΣ
ΤΗΛ. & FAX:
2331042142

Αφιέρωμα στην Πάφρα των γενναίων

Πόλη του Δυτικού Πόντου, η «Άλνα» των Παρχαίων και «Γαζηλών» κατά το Στράβωνα. Βρίσκεται μεταξύ της Σινώπης (100χλμ) και Αμισού (40χλμ). Επίνειό της είναι το Κουμτσουγκάζ της Μαύρης θάλασσας, το αρχαίο «Κωνώπειον» του Αρριανού. Στην Πάφρα υπήρχαν ελληνόφωνοι αλλά και τουρκόφωνοι.

Επιμέλεια:
Χωραφαΐδης Αβραάμ

Οι Παφραίοι διατήρησαν τα ελληνικά σχολεία και μάλιστα πολλοί διατήρησαν τη γραφή των τουρκικών λέξεων με τους ελληνικούς χαρακτήρες. Η επαρχία της Πάφρας, είχε την πόλη της Πάφρας, 116 χωριά αμιγώς ελληνικά, 1 επισκοπική εκκλησία, 107 ναούς, 1 μονή (Παναγία η Μάγαρα), 1 ημιγυμνάσιο, 80 σχολεία αρρένων, 17 σχολεία θηλέων, 2 νηπιαγωγεία και 4500 μαθητές, 2 αδελφότητες, 3 σύλλογοι, 1 αναγνωστήριο, 1 θέατρο 400 θέσεων. Τη μαύρη περίοδο 1914-1922 σκοτώθηκαν ή εξοντώθηκαν περισσότεροι από 30000 Παφραίοι.

Η ξυλεία ήταν από τα σημαντικά εξαγωγικά προϊόντα της περιοχής. Η Πάφρα, εμπορικό κέντρο για τα εκατό και πλέον χωριά της περιοχής της, παρήγαγε επίσης αρκετά μεγάλες ποσότητες μαύρου χαβιαριού και, βέβαια, τα περίφημα καπνά που έφεραν το όνομά της.

Ιστορία

Η Πάφρα του Πόντου είναι μια από τις 6 Επαρχίες του Νομού Αμισού (Σαμψούντας), μαζί με τις Επαρχίες Θεμισκήρων (Τσαρσαμπά), Τερμέ (Θερμών), Καββήσου (Κάβζας), Ανδραπών (Βεζίρ Κιοπρού) και φυσικά της Επαρχίας Αμισού (Σαμψούντος). Είχε ως έδρα της Γενικής Διοικήσεως ή άλλως Βιλαετιού της Τραπεζούντας. Η Πάφρα από το 850 π.χ. που ιδρύθηκε από τους Μιλησιους και είχε το όνομα Άλνα η Αλνασσος, προφανώς από το όνομα του μεγαλύτερου ποταμού της Μικράς Ασίας του Άλν, μέχρι και το 436 π.χ. ήταν γνωστή με τις παραπάνω ονομασίες και ήταν μια μικρή κωμόπολη. Το 436 π.χ. ο Στρατηγός των Αθηναίων Περικλής, συνοδευόμενος από τον οικιστή Αθηνοκλή έρχεται στη περιοχή αυτή φέρνοντας μαζί του και χιλιάδες εποίκους από την περιοχή της Αττικής και των νησιών του Αιγαίου και ένα μεγάλο μέρος από αυτούς εγκαθίστα στην περιοχή της Αλυσού και δίδει το όνομα Πάφρα ή Πάφλα στην κωμόπολη αυτή για να τιμήσει τον μεγάλο αρχηγό των Παφλαγόνων τον Πάφρα ή Πάφλα, τον γιο του Φινέα, Βασιλιά τότε του απέραντου Βασιλείου της Βιθυνίας, που είχε Βασιλεύσει στη περιοχή κατά την 4η προς την 3η χιλιετηρίδα π.χ.

Η Επαρχία Πάφρας είχε έκταση στα μεν παράλια του Εύξει-

νου Πόντου πλάτους 50 Χιλιομέτρων και επεκτείνεται στα Μεσόγεια μέχρι Κάβζας (Καββήσου) και Βεζίρ Κιοπρού (Ανδράπων) σε μήκος 100 περίπου χιλιομέτρων. Στην απογραφή του 1903 που έγινε από την Τουρκική Κυβέρνηση και το Πατριαρχείο η επαρχία Πάφρας αριθμούσε 86 χιλιάδες κατοίκους από τους οποίους οι 56.000 ήταν Έλληνες Χριστιανοί, 29.000 Τούρκοι Μωαμεθανοί και 1.000 περίπου Αρμένιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί. Τα Χωριά της περιοχής Πάφρας ήταν είτε αμιγή Ελληνοχώρια είτε αμιγή Τουρκοχώρια, μεϊκτά χωριά που να κατοικούνται από Έλληνες και Τούρκους δεν υπήρχαν. Με την ανταλλαγή του 1923 ήρθαν στην Ελλάδα 25.000 μόνο Παφραίοι από τους 56.000 και 30.000 χάθηκαν, στις μάχες, στις εξορίες που έγιναν 6-7 φορές αυτούς που κάπανε οι Τούρκοι ζωντανούς μέσα στις Χριστιανικές Εκκλησιές και αυτούς που τους πετάξαν μέσα στο ποταμό Άλν και τους έπνιξαν.

Την εποχή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και μέχρι την διάλυση της από τους Σταυροφόρους η Πάφρα ανέδειξε τον γνωστό από την Ιστορία Στρατηγό Σάββα τον επονομαζόμενο Σάββα του Κωνσταντίνου, προς τιμήν του οποίου οι Παφραίοι αφιερώνουν τραγούδι και χορό που το τραγουδούν και χορεύουν μέχρι και σήμερα..

Την εποχή που οι Τούρκοι εφάρμοσαν το τιμαριακό σύστημα διοίκησης της απέραντης αυτοκρατορίας των, από το 1666, τοποθέτησαν στην περιοχή Πάφρας Τερεπέτη τον Χασαν Αλήμπε, άνθρωπο αιμοχαρή και μισέλληνα, την εποχή του οποίου και συγκεκριμένα το 1680 με τις συνεχιζόμενες τότε δολοφονίες των Ελλήνων της Πάφρας και την αποστολή στα χαρέμια της Ανατολής νεαρών κοριτσιών, αυτοκτόνησαν 30/40 κοπέλες για να μη παραδοθούν στους ανθρώπους του Αλήμπε, πέφτοντας ψηλά από το Κάστρο του Άλν κοντά στο χωριό Ασάρ της Πάφρας, το οποίο από τότε οι Παφραίοι το ονομάζουν το Κάστρο της Κοπέλας. Την αυτοκτονία αυτή των κοριτσιών οι Παφραίοι έκαναν χορό και τραγούδι (θανατί λάγκεμαν) που μέχρι και σήμερα ακόμη στους χορούς των κάνουν αναπαράσταση της αυτοκτονίας των κοριτσιών αυτών.

Από το 1700 περίπου αρχίζουν και δημιουργούνται στα βουνά της Πάφρας τα αρματολίκια με τους λεγόμενους Εσχιάδες (Εκδικητές) που δρουν κατά των Τούρκων Τερεπέδων που καταπιέζουν τους Έλληνες να εκτουρκισθούν και να εξισλαμι-

σθούν και με τα αντίποινα που κάνουν σε βάρος των Τούρκων προσπαθούν να προστατεύσουν τον Ελληνοχριστιανικό κόσμο της περιοχής. Περίφημοι Εσχιάδες (Εκδικητές) (αρματολοί και Κλέφτες) δρουν στα βουνά της Πάφρας την περίοδο αυτή του 1700 με 1850. Την περίοδο της Επανάστασης του 1821, οι Τούρκοι συλλαμβάνουν με το πρόσχημα της επιστράτευσης για τις ανάγκες του Οθωμανικού Στρατού χιλιάδες Έλληνες της Πάφρας και δένοντας τους ανά δυο πισθάγκωνα με σύρμα τους πετούνε μέσα στον ποταμό Άλν ζωντανούς και τους πνίγουν. Σε 4000 περίπου τους ανεβάξει ο Άγγλος εξερευνητής και γεωγράφος Ενσουαρθ αυτούς που θανατώθηκαν με τον τρόπο αυτό την περίοδο 1818/1822, στο βιβλίο του που εκδόθηκε το 1842.

Στη περιοχή της Πάφρας γεννήθηκε, ανδρώθηκε και μεγαλούργησε το αντάρτικο από το 1890 μέχρι το 1922, όπως αναφέρει στο βιβλίο του ο Κων/νος Παπαμιχαλόπουλος (Περιηγήσεις στον Πόντο) Αθήνα 1903, με αποκορύφωμα την περίοδο 1915/1922. Για τον Δυτικό Πόντο και ιδιαίτερα για την Πάφρα, γράφουν Ιστορικοί, Έλληνες και Ξένοι, Πρόξενοι, αντιπρόσωποι ξένων εταιρειών, το Πατριαρχείο, Πόντιοι συνεγγραφείς και διεκτραγωδούν με τα μελανότερα χρώματα την τραγωδία της Πάφρας και των χωριών της, γράφουν για τους αγώνες, τις θυσίες και την προσφορά για τα Ελληνοχριστιανικά ιδεώδη αυτού του υπέροχου, του γενναίου, του δημιουργικού αλλά παρεξηγημένου λαού, του λαού των Ποντίων Παφραίων.

Μετά από εξοντωτική πορεία στην Ανατολία, οι Μπαφραλήδες που κατόρθωσαν να καταφύγουν στην Ελλάδα, εγκαταστάθηκαν σε οικισμούς της Βορείου Ελλάδος, με κυριότερο τη Νέα Πάφρα Σερρών, διατηρώντας άσβηστες τις παραδόσεις της μαρτυρικής πατρίδας τους.

Πηγή: Διαδίκτυο (www.livepedia.gr)

Σημείωση: Στο 5ο Φεστιβάλ Ποντιακών Χορών που διοργάνωσε η Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδας στο Παλαί ντε Σπορ Θεσσαλονίκης, η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας, συμμετέχοντας με την περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας & Θεσσαλίας, αναβίωσε τους χορούς της περιοχής Πάφρας, με χοροδιδάσκαλο τον Βασίλη Αβσεστά, λυράρη τον Χωραφαΐδη Δαμιανό και ταούλ τον Ζιάγα Παναγιώτη από την ΕΛΒ και τον «Ευστάθιο Χωραφά» Πατρίδας.

ΤΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ

Υπάρχει κάτι πίσω από τα φαινόμενα;

του Θεόδωρου Ε. Παυλίδη

Και φέτος πήγα στην Παναγία Σουμέλα του Πόντου, όπως είχα πάει και πέρυσι και πρόπερσι, και, και, και...

Στα παλιά χρόνια πήγαιναν οι Πόντιοι, έκαναν μια κρυφή προσευχούλα, κι έφευγαν ήσυχα (ή σιγοκλαίγοντας), παίρνοντας μαζί τους την ευλογία της Παναγίας.

Μετά άρχισαν να ανάβουν και κανένα κεριά, χωρίς να προκαλούν τις αντιδράσεις της Τουρκικής Αστυνομίας. Στη συνέχεια, φέρανε και κεμεντζέδες, κι άρχισαν να χορεύουν στο προαύλιο του Μοναστηριού. Σωστό Πανηγύρι. Και πάλι, όμως, οι Τούρκοι αρκέστηκαν να παρακολουθούν το «θέαμα» χωρίς να αντιδρούν δυναμικά.

Εφέτος τα πράγματα άλλαξαν. Οι προσκυνητές πρόσθεσαν στο «πρόγραμμα» και θεία λειτουργία. Κι έτσι άρχισαν πολύ σκόνη στο πέρασμα τους. Πρωταγωνιστής της άμαξας που σήκωνε τη σκόνη, ήταν ο Ποντιακής καταγωγής βουλευτής της Ρωσικής Δούμας, ο πολύ γνωστός στους Έλληνες, Ιβάν Σαββίδης.

Πριν την 15η Αυγούστου, Τούρκοι φίλοι μου, μου έλεγαν ότι φέτος θα έρθουν στην Παναγία Σουμέλα με αυτοκίνητα, αεροπλάνα και πλοία, Έλληνες Πόντιοι από την Ελλάδα, και Χριστιανοί Ορθόδοξοι από την Γεωργία και τη Ρωσία. Τα έξοδα μεταφοράς τους τα ανέλαβε κάποιος πλούσιος Ρώσος βουλευτής ονόματι Ιβάν Σαββίδης.

Ας μην ψάξουμε από που διέρρευσε αυτές οι πληροφορίες στην Τουρκική Κοινότητα. Η αλήθεια είναι ότι 2.000 και πλέον Έλληνες, Ρώσοι και Γεωργιανοί, με λεωφορεία, Ι.Χ., και αεροπλάνα πλημμύρισαν το Ιερό Μοναστήρι. Και δεν ήρθαν ως προσκυνητές. Φάνταζαν κατακτητές. Με στολές, με κεμεντζέδες, με παπάδες, με κραυγές.

Είναι βέβαιο ότι όλος αυτός ο κόσμος, άδοξα και ταπεινά, έκανε ένα τόσο μεγάλο ταξίδι για να ανάψει ένα κεράκι στη μνήμη των αδικοχημένων προγόνων του και να πάρει την ευλογία της Παναγίας.

Το σκηνικό, όμως, ήταν κατά τέτοιο

τρόπο στημένο, που φαινόταν ξεκάθαρα ότι παιζόταν ένα παιχνίδι σε βάρος των ανυποψίαστων πιστών Χριστιανών.

Ο καλός παρατηρητής μπορούσε να αντιληφθεί ότι τούτη τη φορά ο Κύριλλος της Ρωσίας έχωνε τη μύτη του στα αμπέλια του Φαναρίου. Η σύνθεση των πιστών, η παρουσία Ρώσων ιερέων, η κάλυψη των δαπανών και ο πρωταγωνιστής των γεγονότων, είχαν άρωμα Ρωσίας. Στήριξαν, βέβαια, κάποιιοι Έλληνες την προσπάθεια του Ιβάν, αλλά η σοβαρότερη και μεγαλύτερη Ομοσπονδία της Χώρας, η Π.Ο.Ε., υπήρξε επιφυλακτική και κράτησε αποστάσεις.

Εάν οι φωνασκούντες σαν τον Ιβάν, ήθελαν να δώσουν πραγματικό προσκυνηματικό χαρακτήρα στο ταξίδι τους, όφειλαν έγκαιρα να ζητήσουν τις απαιτούμενες άδειες και εγκρίσεις από την Τουρκική αρμόδια Αρχή, και, φυσικά, από το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, στο οποίο υπάγεται το Μοναστήρι. Φαίνεται ότι

τίποτε από αυτά δεν έγινε, ίσως γιατί ο Ιβάν στόχευε στην απαγόρευση της θείας λειτουργίας, για να το παίξει μετά «Τρομερός».

Πράγματι, μετά την απαγόρευση από τις Τουρκικές Αρχές, ο Ιβάν έβγαλε πύρινο λόγο στους Ρωσόφωνους για να απολαύσει τα ζωηρά χειροκροτήματα τους, και απείλησε δημόσια τους Τούρκους με προσφυγές στα Δικαστήρια της Μόσχας και των Βρυξελλών. Από τη μεριά τους οι Τούρκοι χειρίστηκαν άριστα το θέμα.

Ανακοίνωσαν την σχετική απαγόρευση, ισχυριζόμενοι ότι ο χώρος είναι Μουσείο, και όχι χώρος λατρείας. Έβαλαν έναν αστυνομικό μ' ένα ποτιστήρι να σβήνει τα κεριά, και ανέθεσαν την ανάκαμψη της δυναμικής πορείας του Ιβάν σε μία γυναίκα (Υπάλληλο ή μυστική αστυνομικό. Η δυστυχής δεν απέφυγε ισχυρή κλωτσιά κάποιου ανόητου παλικαρά.) Κι έτσι, αφού οι προσκυνητές «χώνεψαν» ότι δεν επρόκειτο να γίνει θεία λειτουργία (ο ιερέας τα είχε μαζέψει

ήδη), διελύθησαν... ησυχώς!

Πίσω από αυτήν την περιγραφή των γεγονότων, υπάρχουν σημαντικές λεπτομέρειες, τις οποίες γνωρίζουν η Π.Ο.Ε., η Π.Ο.Π.Σ., Ποντιακοί παράγοντες, και προφανώς η Ελληνική Κυβέρνηση.

Τα γεγονότα αυτά ας γίνουν μάθημα σ' όλους τους «ενδιαφερομένους», ώστε του λοιπού να παίρνουν τα μέτρα τους για τη διασφάλιση μιας ομαλής και ειρηνικής προσκυνηματικής επίσκεψης των Ποντίων στον Σουμειλιώτικο Οίκο της Παναγίας, και να μην μετατρέπονται οι πιστοί, εν αγνοία τους, σε όργανα εξυπηρέτησης σχεδίων του κάθε Ιβάν.

Θα ήταν παράλειψη να μην επισημάνω ότι όλες οι τουρκικές εφημερίδες κράτησαν χαμηλούς τόνους, χαρακτηρίζοντας τα επεισόδια στη Μονή απλή «ένταση» (gerginlik). (Αρχείο μου από εφημερίδες Hurriyet, Ak_ am Sabah και Cumhuriyet.)

Όσον αφορά τους Τούρκους πολίτες,

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 9

ΙΔΙΑΙΤΤΕΡΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΡΣ

Μέρος πρώτο

(συνεχίζεται στο επόμενο φύλλο)

Ηεπαρχία του Καρς (η σημερινή Γεωργία) βρίσκεται έξω από το γεωγραφικά όρια του ιστορικού Πόντου και αποτέλεσε μεταγενέστερη αποικία των Ελλήνων του Πόντου. Η ομώνυμη πόλη είναι κτισμένη πάνω σε οροπέδιο, που δεσπόζει στις διαβάσεις του Ερζερούμ προς βορρά και ήταν πρωτεύουσα του κυβερνείου Καρς. Το 1913 είχε 321.954 κατοίκους, από τους οποίους οι 56.000 ήταν Έλληνες.

Κατά την περίοδο 1878 – 1918 μετανάστευσαν ομαδικά χιλιάδες Ελλήνων, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στη γενική περιοχή του κυβερνείου του Καρς. Υπολογίζεται ότι γύρω στις 60.000 ζούσαν μέσα στην πόλη και περίπου 5.000 σε 78 χωριά του κυβερνείου. Αναφέρεται ότι σε όλο το κυβερνείο υπήρχαν 75 ελληνικά δημοτικά σχολεία, μία τριτάξια αστική σχολή η οποία αργότερα έγινε οκτατάξια, επίσης λειτουργούσαν ένα παρθεναγωγείο, ένα πρακτικό λύκειο αρρένων, καθώς και ένα γυμνάσιο θηλέων. Τέλος στην πόλη του Καρς υπήρχαν δύο εκκλησίες, ο καθεδρικός ναός της μεταμόρφωσης του Χριστού και ο Άγιος Γεώργιος.

Γράφει ο
Βασίλης Ασβεστάς
Χοροδιδάσκαλος
της Ε.Λ.Β.
ΜΕΛΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΧΟΡΟΥ ΤΗΣ Π.Ο.Ε.

Στις αρχές του 20ου αιώνα στο κυβερνείο του Καρς ζούσαν Έλληνες, Ρώσοι, Τούρκοι, Αρμένιοι, Κούρδοι, Λεσγίνοι, Οσετίνιοι κ.α., ήταν λοιπόν μοιραίο σε ένα τόσο πολυπολιτισμικό περιβάλλον ο κάθε πολιτισμός να δεχθεί επιρροές από τους γύρω λαούς.

Παρακολουθώντας την μουσικοχορευτική παράδοση των Ελλήνων Ποντίων του Καρς παρατηρούμε έντονα τούτες τις επιρροές τόσο στις μελωδίες και τα όργανα όσο και στα κινητικά μοτίβα των χορών.

Ακολουθούν με αλφαβητική σειρά οι ιδιαίτεροι χοροί των Καρσλίδων Ελλήνων:

1. ΑΡΜΑΤΣΟΥΚ ή ΕΛΜΑΤΣΟΥΚ. Πρόκειται για χορό που χορεύεται από Ποντίους που μετοίκησαν στην περιοχή

του Καυκάσου.

Κατά την πρώτη εκδοχή ο χορός πήρε την ονομασία του από την τούρκικη λέξη σαρματσούκ που σημαίνει αναρριχώμενο φυτό, επίσης στην ποντιακή διάλεκτο σαρματσούκ λέγεται το αναρριχώμενο φυτό κισσός.

Σύμφωνα με την δεύτερη εκδοχή ο χορός οφείλει την ονομασία του από την τούρκικη λέξη ελματσούκ που σημαίνει μικρή μηλιά.

Στην Ελλάδα επικράτησε η ονομασία ελματσούκ. Παρατηρώντας την σχηματική παράσταση του χορού μπορούμε να παραλληλίσουμε τις κινήσεις των χορευτών με αυτές του αναρριχώμενου φυτού.

Και οι δύο εκδοχές καταδεικνύουν ότι ο χορός ανήκει στον κύκλο του αγροτικού βίου.

Χορεύεται από άνδρες και γυναίκες σε ανοιχτό κύκλο. Ο χορός κινείται προς τα δεξιά αλλά και προς το κέντρο του κύκλου. Οι χορευτές πιάνονται από τις παλάμες. Τα χέρια κατά τη διάρκεια του χορού κινούνται αρχικά μπρος-πίσω με έκταση των αγκώνων, ενώ από το 5ο βήμα και μετά κάμπτονται στους αγκώνες και παραμένουν εκεί ως το τελευταίο βήμα.

Το κυρίαρχο όργανο που συνοδεύει το χορό είναι η λύρα.

Ο ρυθμός είναι δίσημος 2/4 ή 2/8.

- 2. ΑΧΠΑΣΤΙΚΟ.** Θα γίνει ειδική αναφορά στους γαμήλιους χορούς.
- 3. ΓΙΑΜΑΤΑΝ.** Πρόκειται για δίσημο κυκλικό χορό που χορεύεται από άνδρες και γυναίκες. Είναι αργός ήρεμος χορός, αποτελείται από έξι βήματα όπως και το ομάλ και εκτελείται με τον ίδιο τρόπο με την διαφορά ότι το πόδι στο 4ο και 6ο βήμα δεν πατούν στο έδαφος αλλά τινάζονται μπροστά με έκταση του γόνατος. Οι χορευτές πιάνονται από τους ώμους και κινούνται προς τα δεξιά. Συνοδεύεται από όλα τα μουσικά όργανα.
- 4. ΔΕΛΗ ΧΟΡΟΝ.** Πρόκειται προφανώς για το χορό Σέρα, όπως χορεύεται από ορισμένους τουρκόφωνους Έλληνες Καρσλίδες από τα Τσαμούρα του Πόντου. Χορεύεται μόνον από άνδρες όπως το τρομαχτόν τικ οι οποίοι εκτελούν φιγούρες όπως στον Σέρα χορό.
- 5. ΔΙΠΛΟΝ ΟΜΑΛ.** Πρόκειται για το γνωστό χορό εμπρός.
- 6. ΚΑΓΚΕΛΙΑ.** Χορός όχι ιδιαίτερα διαδεδομένος. Δεν έχουμε περισσότερα στοιχεία.
- 7. ΚΑΖΑΣΚΑ.** Αποτελεί χορό δάνειο από τους Ρώσους. Είναι αντικριστός χορός, χορεύεται είτε ζευγαρωτά είτε και από ένα άτομο. Χορεύεται όπως και ο χορός τας σε πιο γρήγορο ρυθμό και με πιο μικρά σε έκταση βηματάκια. Ο χορευτής

μπορεί να αυτοσχεδιάζει εκτελώντας φιγούρες σύμφωνα με τα χορευτικά του προσόντα. Ο χορός συνοδεύεται με λύρα αλλά και με κλαρίνο. Είναι οργανικός σκοπός.

Ένας καταπληκτικός χορευτής του χορού καζάσκα ήταν ο αείμνηστος Μηλιτιάδης Μαυρίδης από το Κομνήνιο Βέροιας, μέλος του χορευτικού της Ε.Λ.Β. και πρόεδρος της Ε.Λ.Β. Όσοι είχαν την τύχη να τον παρακολουθήσουν να χορεύει αναφέρουν την μοναδική του ικανότητα να εκτελεί αμέτρητα καθίσματα και περιστροφές γύρω από το σώμα με απίστευτη ευκολία. Συγκεκριμένα αναφέρουν: 'δεν χόρευε ακριβώς, έκανε κάτι περισσότερο!'

8. ΚΙΟΥΡΤΣΙΑΣ. Πρόκειται για το χορό τας (με άλλη ονομασία). Είναι αντικριστός χορός και ένας από τους πιο δημοφιλής των Καρσλίδων Ποντίων. Θεωρείται επίσης ένας από τους βασικούς γαμήλιους χορούς. Χορεύεται από άνδρες και γυναίκες ελεύθερα. Το κινητικό μοτίβο αποτελείται από δύο τριάδες βημάτων. Παιζεται συνήθως με λύρα και κλαρίνο.

9. ΤΗ ΚΟΤΣΗΣ ή ΚΟΤΣ. Οι Πόντιοι πρώτης γενιάς συνήθιζαν να ονομάζουν τον χορό τη κοτσή, τις τελευταίες όμως δεκαετίες έχει επικρατήσει η ονομασία κοτς. Στην ποντιακή κοτς σημαίνει φτέρνα λόγω των χαρακτηριστικών επιτόπιων χτυπημάτων των ποδιών με την φτέρνα.

Τον ίδιο χορό τον συναντούμε και σε άλλες περιοχές του Πόντου με παραλλαγές είτε στον τρόπο που κρατιούνται και κινούνται τα χέρια είτε στον τρόπο που εκτελούνται τα βήματα. Είναι μεικτός χορός με ζωηρό και γρήγορο κινητικό μοτίβο και φορά προς τα δεξιά. Συνοδεύεται με λύρα, χωρίς τραγούδι. Ο ρυθμός του είναι επτάσημος 7/8.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Παρακολουθούμε συχνά να αποδίδεται ο συγκεκριμένος χορός μόνον από γυναίκες και να του δίδεται ο χαρακτηρισμός «γυναικείος χορός».

Είναι σοβαρό λάθος και θα πρέπει να αποφεύγεται από τους χοροδιδασκάλους στο εξής.

10. ΚΟΤΣΑΓΚΕΛ. Θα γίνει ειδική αναφορά στους γαμήλιους χορούς.

Βιβλιογραφία:

1. ΑΡΧΕΙΟΝ ΠΟΝΤΟΥ, ΤΟΜΟΣ 28ος
2. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑ. Κ. ΜΩΥΣΙΔΗΣ., Μ. ΚΑΡΑΒΕΛΑΣ.
3. ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΧΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ. Ν. ΖΟΥΡΝΑΤΖΙΔΗΣ
4. ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΤΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ

Υπάρχει κάτι πίσω από τα φαινόμενα;

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 8

οι μισοί είπαν «Το παράκαναν οι Έλληνες», κι οι άλλοι μισοί είπαν «Ας έκαναν και μια λειτουργία. Δεν χάλασε ο κόσμος».

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ:

Στα επεισόδια έλαβε μέρος και ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης Παναγιώτης Ψωμάδης, ο οποίος, σύμφωνα με την εφημερίδα Cumhuriyet, φέρεται να δήλωσε κατά λέξη: - «Εμείς ήρθαμε εδώ να προσκυνήσουμε Δεν υπάρχει

εδώ μια πινακίδα που να γράφει ότι απαγορεύεται η λειτουργία. Εγώ είμαι Πόντιος. Είμαι Τραπεζούντιος. Οι γονείς μου, οι παππούδες μου, μεγάλωσαν εδώ. Ύστερα είμαστε Έλληνες, και μετά εγώ είμαι Νομάρχης Θεσσαλονίκης».

ΑΜΗΝ. (Αυτό είναι δικό μου).

**Του Θεόδωρου Ε. Παυλίδη
Προέδρου του Ποντιακού
Συλλόγου Κιλκίς «ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗΣ»**

Πηγή: "Ειδήσεις" 02-09-2009

ΣΧΟΛΙΟ του Λάζαρου

**Κουμπουλίδη, προέδρου
της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας:**

Είναι προφανής η προσπάθεια «καπελώματος» του Οικουμενικού Πατριαρχείου από τη ρωσική εκκλησία, προκειμένου να καταστεί η τελευταία και πάλι «Μητέρα πασών των Εκκλησιών», συμπεριλαμβανομένης και της κοσμικής εξουσίας που κάτι τέτοιο συνεπάγεται.

Το ερώτημα είναι γιατί δεν παίρνει θέση η Ελληνική Κυβέρνηση και το ΥΠΕΞ;

Γιατί ημι-επίσημοι κύκλοι, πολιτικοί και πολιτικάντηδες «σιγοντάρουν» τον βουλευτή της Ρωσικής Δούμας –και κατά πληροφορίες στενό συνεργάτη του Πούτιν- Ιβάν Σαββίδη; Και κάτι για το οποίο κανείς δεν μιλά: Πόσο «τυχαίο» είναι το γεγονός ότι την παραμονή του Δεκαπενταύγουστου τιμήθηκε επισήμως από την παράνομη διοίκηση -που σημειωτέον κανείς ακόμη δεν «αγγίζει»- του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά στην Καστανιά Βέροιας, ποιος άλλος, ο Ιβάν Σαββίδης, ο οποίος μάλιστα πήρε την ευλογία και του Μητροπο-

λίτη Βέροιας Παντελεήμονα προκειμένου να μεταβεί με αντίγραφο της εικόνας της Παναγίας Σουμελά στο ομώνυμο Μοναστήρι στον Πόντο, μαζί με Ψωμάδη & Παπαθεμελή και να επακολουθήσουν τα γνωστά έκτροπα;

Περιμένουμε τις αντιδράσεις του Οικουμενικού Πατριάρχη και του νέου Υπουργού Παιδείας & Θρησκευμάτων αλλά και του Πρωθυπουργού, καθώς οι εξελίξεις στο πολύ σοβαρό αυτό θέμα αναμένονται καταγιστικές...

**ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΟΥ
ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ
(www.elverias.gr)**

ΒΟΗΘΗΣΕ ΚΑΙ ΕΣΥ ΝΑ ΔΥΝΑΜΩΣΕΙ Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Πληροφορίες στη γραμματεία της Λέσχης καθημερινά 10.00-02.00 στα τηλέφωνα 23310-72060 και φαξ 23310-28356.

Καταβολές συνδρομών (χωρίς προμήθεια) στις Τράπεζες:

MILLENIUM BANK: 605-7639034 ΒΕΡΟΙΑΣ
ΕΘΝΙΚΗ: GR02-0110-3250-0000-3254-8052-409
EUROBANK: GR9802600770000150101169825
MARFIN: GR89-0280-4250-0000-0011-6548-429

ΤΩΡΑ! στην ιστοσελίδα της Ε.Λ.Β.
www.elverias.gr

διαβάστε τον «Αργοναύτη»

σε αρχείο

Acrobat PDF

όπως ακριβώς

τυπώνεται

στο χαρτί...

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2009

2-9-2009

Συμμετοχή στην εκδήλωση της Εταιρίας Προστασίας Ανηλίκων στην επιχείρηση μαζικής εστίασης «Φέρονας».

2-9-2009

Λήψη απόφασης δωρεάν διανομής της εφημερίδας της Λέσχης «Αργοναύτης» στα 367 ποντιακά σωματεία που ανήκουν στη δύναμη της Π. Ο.Ε..

2-9-2009

Λήψη απόφασης πραγματοποίησης εκδήλωσης για τα 20χρονα του «Αργοναύτη», του δημοσιογραφικού οργάνου της Λέσχης μας, στις 29 Νοεμβρίου του 2009.

3-9-2009

Έναρξη των εργασιών δημιουργίας του μητρώου παραληπτών της εφημερίδας της Λέσχης «Αργοναύτης», σε ηλεκτρονική μορφή.

7-9-2009

Έναρξη διανομής φυλλαδίου ενημέρωσης για τη λειτουργία των τμημάτων της Λέσχης.

8-9-2009

Εκπροσώπηση στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του συλλόγου Κουμαριάς «Ντόλιανη».

8-9-2009

Έκδοση του 5ου φύλλου του 2009 της εφημερίδας Αργοναύτης και προώθησή της στο ταχυδρομείο.

9-9-2009

Έγκριση της αποστολής του χορευτικού τμήματος εκπροσώπησης σε εκδηλώσεις της ομογένειας στον Καναδά.

9-9-2009

Φωτογράφιση για την προετοιμασία του ημερολογίου της Λέσχης για το 2010 με θέμα την ποντιακή φορεσιά.

12-9-2009

Υποδοχή της διάσημης συγγραφέα κ. Thea Halo και της «γιαγιάς του Πόντου» κ. Sapo Halo, από μέλη της διοίκησης της Λέσχης κατά την επίσκεψή τους στην εκκλησία της Παναγίας Σουμελά.

12-9-2009

Απονομή αναμνηστικών σε μέλη της διοίκησης της Λέσχης από αντιπροσωπεία μελών της Ένωσης Αστυνομικών Θεσσαλονίκης κατά την επίσκεψή τους στην εκκλησία της Παναγίας Σουμελά.

13-9-2009

Εκπροσώπηση στις εκδηλώσεις της Θρακικής Εστίας για την Ύψωση του Τιμίου Σταυρού.

14-9-2009

Προμήθεια απαραίτητων αντισηπτικών υγρών, διανομή ενημερωτικού φυλλαδίου και ανάρτηση ανάλογης πληροφοριακής αφίσας για την οργάνωση της αντιγριπικής προστασίας στους χώρους της Λέσχης.

15-9-2009

Κατασκευή και τοποθέτηση επιτοίχιου φαρμακείου.

16-9-2009

Συνάντηση με το Δ.Σ. της Λέσχης του υποψήφιου βουλευτή Ημαθίας κ. Θανάση Πικονόγλου.

16-9-2009

Συνάντηση με το Δ.Σ. της Λέσχης του υποψήφιου βουλευτή Ημαθίας κ. Ηλία Φωτιάδη.

16-9-2009

Έγκριση δανεισμού δύο φορεσιών στο σύλλογο Ποντίων Φοιτητών Λάρισας.

16-9-2009

Λήψη απόφασης πραγματοποίησης του χορού των τμημάτων στις 21-11-2009 στο Π. Π. Κ. της Λέσχης Λ. Πορφύρα 1, στο Πανόραμα.

19-9-2009

Συμμετοχή στο 5ο Φεστιβάλ Χορού της Π. Ο. Ε. στη Θεσσαλονίκη.

20-9-2009

Εκπροσώπηση στις εκδηλώσεις Εθνικής Μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας και κατάθεση στεφάνου.

20-9-2009

Έναρξη των τμημάτων της Λέσχης και

αγιασμός ενόψει της νέας σχολικής χρονιάς.

23-9-2009

Συνάντηση του Δ.Σ. της Λέσχης με την υποψήφια βουλευτή Ημαθίας κ. Αντωνία Χαρίση.

23-9-2009

Κατάθεση προς έγκριση του κανονισμού λειτουργίας της Γραμματείας από τον Γ. Γραμματέα κ. Νικόλαο Ξενιτόπουλο.

23-9-2009

Έγκριση προμήθειας εξαρτημάτων ποντιακών φορεσιών για την κάλυψη των αναγκών της εμφάνισης του χορευτικού τμήματος στις εκδηλώσεις της ομογένειας στον Καναδά.

23-9-2009

Έγκριση προμήθειας αναμνηστικών δώρων τα οποία θα δοθούν στους διοργανωτές - συντελεστές των εκδηλώσεων του Καναδά.

23-9-2009

Αίτηση συντήρησης καυστήρα και άλλων απαραίτητων τεχνικών παρεμβάσεων προς την Αντιδημαρχία Τεχνικών του Δήμου Βέροιας στα πλαίσια της εφαρμογής του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας.

27-9-2009

2η συνάντηση των μελών της αποστολής για τον Καναδά με σκοπό την ενημέρωση για θέματα που άπτονται του ταξιδιού.

29-9-2009

Προμήθεια ειδικών αποσκευών μεταφοράς και φύλαξης των καπέλων της φορεσιάς των μωμό(γ)ερων.

30-9-2009

Κατάθεση προς έγκριση του κανονισμού λειτουργίας του Ταμείου από τον Ταμία κ. Αρχιμήδη Ιντζεβίδη.

30-9-2009

Συνάντηση του Δ.Σ. της Λέσχης με τον υποψήφιο βουλευτή Ημαθίας κ. Άγγελο Τόλκα.

4-10-2009

3η συνάντηση των μελών της αποστολής

για τον Καναδά με σκοπό την ενημέρωση για θέματα που άπτονται του ταξιδιού.

5-10-2009

Είσπραξη της οικονομικής ενίσχυσης μετά από την καταλυτική παρέμβαση του βουλευτή Ημαθίας κ. Μιχάλη Χαλκίδη, από το Υπουργείο Πολιτισμού για την κάλυψη των εξόδων της αποστολής στον Καναδά.

5-10-2009

Λήψη απόφασης αγοράς εξωτερικού σκληρού δίσκου για αντίγραφο ασφαλείας του ηλεκτρονικού αρχείου της Λέσχης.

7 έως 22-10-2009

Αποστολή του χορευτικού τμήματος εκπροσώπησης σε εκδηλώσεις της ελληνικής ομογένειας στον Καναδά.

- 8 έως 11 Οκτώβρη

19ο συνέδριο της Παμποντιακής Ομοσπονδίας ΗΠΙΑ- Καναδά στο Μόντρεαλ.

- 15 έως 18 Οκτώβρη

100 χρόνια της Ελληνικής Κοινότητας στο Τορόντο.

14-10-2009

Λήψη απόφασης πραγματοποίησης του μεγάλου χορού της Λέσχης στις 30 Ιανουαρίου του 2010 στο κοσμικό κέντρο «Σείριος» στο Μακροχώρι.

16-10-2009

Συμμετοχή αντιπροσωπευτικού τμήματος στην παρέλαση της απελευθέρωσης της πόλης της Βέροιας από τους Τούρκους.

26-10-2009

Εκπροσώπηση στην εκδήλωση- έκθεση φωτογραφίας του Σωματείου Κυπρίων Ν. Ημαθίας «Ο Ευαγώρας» με τίτλο «Καταστροφή της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην Τουρκοκρατούμενη Κύπρο».

28-10-2009

Συμμετοχή αντιπροσωπευτικού τμήματος στην παρέλαση της επετείου του «ΟΧΙ».

Έφορος Τύπου & Δημ. Σχέσεων
Λάζαρος Ζευγαρόπουλος

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΑΚΑΘ'

Γράφει ο Ν. Ξενιτόπουλος- Μισιράντης

Ένα μοναδικό χαρακτηριστικό του ποντιακού λακρικού δημοτικού ποιήματος, είναι το εξής: Έχει στενότερους δεσμούς με το παρελθόν της Ελληνικής φυλής και το δηλώνει με κάθε τρόπο. Το ποντιακό ποίημα- τραγούδι, είναι το μόνο που δεν ξέχασε να αναφέρεται τακτικά στο όνομα Έλλληνας, σε αντίθεση με τα άλλα διαμερίσματα της Ελλάδας.

Η εθνική ονομασία εκτοπίστηκε από τους Ρωμαίους και τον Χριστιανισμό. Σχεδόν σε όλο τον Μεσαίωνα, δεν απαντάται σε κανένα τραγούδι των άλλων διαμερισμάτων της Ελλάδας η λέξη Έλλληνας. Μόνο στο ποντιακό τραγούδι, το γένος μας και η Ελληνική φυλή, αναπηδά και αναβλύζει σχεδόν σε κάθε ιστορικό τραγούδι:

«... εκεί είναι όλλοι Έλλλενοι

... πετ' ατο την μάννα μου την Έλλλενον

... πετ' ατο τ' αδέρφα μου τους Έλλλενους»

Ό,τι σπουδαίο και αξιόλογο υπάρχει, είναι ελληνικό. Τα κάστρα, τα κοντάρια, τα τόξα.

«Αλή ντο στέκεις αντικρύς τ' Έλλλενικόν κοντάρι:

Αλή, εσύ κ' εγνώρισες τ' Έλλλέν'κα παλληκάρια»

-Επίσης: «Σκοτώθαν οι δράκ' Έλλλενοι μύριοι μυριάδες

-Την πόλιν όνταν ώριζεν ο Έλλλεν Κωνσταντίον».

Για να τονίσουν δε ακόμη περισσότερο την ελληνικότητά τους:

«Νασάν την μάναν που γεννά τα τράντα χρόνια μίαν

Κι εφτάει υιόν Τραντέλλεναν και ύφεν, γαλαφόραν

Κι εφτάει υιόν Τραντέλλεναν, Ακρίταν 'ς σα ραχία».

Ας πούμε και λίγα λόγια για το δίστιχο.

Ορισμένοι μελετητές αναφέρουν ότι το δίστιχο πρωτοεμφανίστηκε τον 15ο αιώνα, ενώ άλλοι αναφέρουν ότι είναι ακόμα πιο παλιό και τοποθετούν την γέννησή του τον 13ο αιώνα.

Τα δίστιχα εμφανίζονται «σαν αποσπάσματα από παλαιότερα μικρότερα άσματα», λέει ο Band Bony.

Κάποιοι άλλοι αναφέρουν, ότι η ανάγκη ήταν αυτή που γέννησε το δίστιχο. Μετά την πτώση του Ελληνισμού και την υποδούλωσή του στους Οθωμανούς, δεν υπήρχε χρόνος για μακροσκελή τραγούδια. Έτσι περιορίζονται σε μικρά τραγούδια και ιδίως στα δίστιχα, διότι είναι συντομώτατα, με συμπυκνωμένο και πλήρες νόημα. Αν προσθέσουμε και την ομοιοκαταληξία, τότε έχουμε ένα εύκολα απομνημονεύσιμο δίστιχο.

Ο Ακαδημαϊκός Κ. Ρωμαίος, βάζει μια άλλη διάσταση για το δίστιχο. Αναφέρει ότι εκεί που υπήρχε σαν όργανο η λύρα, βρίσκουμε και το δίστιχο. Σαν παράδειγμα αναφέρει τα Κρητικά, τα Ροδίτικα, τα Καρπαθιακά, τα Κυπριακά και τα Ποντιακά δίστιχα.

Κοινό σημείο όλων των παραπάνω είναι η ύπαρξη της λύρας. Στα άλλα διαμερίσματα της Ελλάδας που η λύρα δεν υπήρχε σαν μουσικό όργανο, δεν υπήρξε άνθιση του δίστιχου. Συνήθως όταν μιλάμε για δίστιχο, αναφερόμαστε στον 15σύλλαβο Ιαμβικό, που χαρακτηρίζεται δίκαια Εθνικός στίχος, γιατί εμφανίζεται σε όλα τα δημοτικά τραγούδια της Ελλάδας. Ας τον αναλύσουμε λίγο:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

[όλα] τα τριαντά[φυλλα]απέ[ς] την κάρ[δ]ας κεί[ν]ταν

α) ο στίχος αποτελείται από 15 συλλαβές

β) ο στίχος αποτελείται από τονισμένες και άτονες συλλαβές

Ο τόνος (γραμματικός ή μουσικός) πέφτει σε κάθε δεύτερη συλλαβή. Τονίζονται δηλ. οι συλλαβές 2,4,6,8,10,12,14

γ) ο συνδυασμός μιας άτονης και μιας τονισμένης συλλαβής,

δημιουργεί το μετρικό πόδι που ονομάζεται ιαμβός

δ) η τελευταία λέξη του στίχου τονίζεται στην παραλήγουσα (παροξύτονος στίχος). Συμβολισμός άτονης U τονισμένης - . ε) ο στίχος μοιράζεται σε δυο ημιστίχια. Το σημείο που ο στίχος κόβεται σε δυο ημιστίχια ονομάζεται τομή. Η τομή που γίνεται μετά την όγδοη συλλαβή συμπίπτει με το σημείο που παίρνουμε μια μικρή ανάσα, όταν απαγγέλλουμε ή τραγουδάμε.

Στο φυσικό κυματισμό της γλώσσας μας και στη ροή της ομιλίας μας, υπάρχει εν δυνάμει ο ιαμβικός δεκαπεντασύλλαβος. Γι' αυτό πολλές φορές μιλώντας φυσικά και αβίαστα, σχηματίζουμε χωρίς να το καταλαβαίνουμε φράσεις που έχουν τον μετρικό ρυθμό του δεκαπεντασύλλαβου στίχου.

Ένας ιαμβικός στίχος με βάση τον αριθμό των συλλαβών, μπορεί να είναι επτασύλλαβος, εννεασύλλαβος, ενδεκασύλλαβος κλπ.

Στα ποντιακά δίστιχα ο δεκαπεντασύλλαβος ιαμβικός, είπαμε ότι είναι ο πλέον διαδεδομένος.

Επίσης απαντάται και ο τροχαικός ρυθμός ή τροχαικό μέτρο, σε μικρότερη έκταση όμως.

Τροχαικός ρυθμός είναι ο συνδυασμός μιας τονισμένης (-) και μιας άτονης (U) συλλαβής. Οι στίχοι που ακολουθούν μια εναλλαγή τονισμένων, άτονων συλλαβών λέμε ότι είναι γραμμένοι σε τροχαικό μέτρο. Αυτονόητο επίσης είναι ότι και οι τροχαικοί στίχοι διακρίνονται με βάση τον αριθμό των συλλαβών τους. Στο ποντιακό δίστιχο οι πιο συνηθισμένοι είναι οι δεκατετρασύλλαβοι και δεκαεξασύλλαβοι στίχοι. Παράδειγμα δεκατετρασύλλαβου τροχαικού:

«Αγαπώ είναιν κουτσήν, π'αγαπά την καλατσήν

Κ'επορώ να φέρ'ατεν σο σπίτι μ' έναν βραδύν».

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΑΚΑΘΉ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 10

Ο τονισμός στην τελευταία λέξη γίνεται στη λήγουσα. Δεκαεξασύλλαβος:

*«Αρ ατώρα χερομύλ'τσον, χερομύλ'τσον και κοσκίντσον
Και χοντρά μ'εφτάς τ'αλεύρα, με τ'εσέν την πέλα μ'εύρα».*

Ορισμένα από τα δίστιχα αυτά, χρησιμοποιούνται σαν επωδοί (ρεφραίν) σε άλλα τραγούδια. Υπάρχουν και οι μικτοί στίχοι:

*«Έτα, έτα Παναέτα, κόρ'φέρων φτερά και πέτα
Αντρίεις και πας εσύ σην Κρώμ' και στείλ'νε σε σά θέρτα».*

Κάθε δίστιχο πρέπει να εκφράζει ένα αυτοτελές νόημα και να δημιουργεί μια πλήρη εικόνα.

Πα την ομοιοκαταληξία ο Σ. Κυριακίδης αναφέρει ότι «Η ομοιοκαταληξία γέννησε το δίστιχο».

Ο μεγάλος μας καλλιτέχνης, ποιητής και μελετητής της ποντιακής παράδοσης Στάθης Ευσταθιάδης, αναφέρει «Η ομοιοκαταληξία δημιουργεί από τη φύση της μια μουσικότητα. Συμβάλλει ουσιαστικά στην ποιητική αρμονία των δύο στίχων. Σφυρηλατεί την ενότητά τους. Η ομοιοκαταληξία αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τη συντήρηση της μνήμης των δύο στίχων. Φέρνοντας στη μνήμη του κάποιος τον πρώτο στίχο, βοηθούμενος από τον ήχο της τελευταίας λέξης του, θυμάται εύκολα και τον δεύτερο στίχο, που έχει ομόηχη κατάληξη. Το πρακτικό αυτό αποτέλεσμα μαζί με την μουσικότητα και την ποιητική αρμονία των δυο στίχων, εξασφαλίζονται με την ομοιοκαταληξία. Έτσι λοιπόν συνδέεται η ομοιοκαταληξία με την γέννηση και την τύχη του διστίχου.

Η άποψη ότι κάθε στίχος έχει αυτοτελές νόημα, στηρίζεται στους κανόνες της Γραμματικής και του Συντακτικού. Με τα κριτήρια αυτά είναι ορθή. Όμως ο διαχωρισμός έτσι των νοημάτων των δύο στίχων δεν ανταποκρίνεται στο γενικότερο και πλατύτερο περιεχόμενο κάθε διστίχου. Οι δυο στίχοι μαζί αποτελούν ποιητικό καρπό μιας ψυχικής συγκίνησης.

Ο ποιητής δεν περιορίζεται ποτέ στην κατασκευή ενός και μόνο στίχου. Φτιάχνοντας τον πρώτο στίχο, δίνει μια έννοια που την συμπληρώνει με τον δεύτερο στίχο. Υπάρχει θα έλεγε κανείς, ένας ποιητικός σκοπός, που πραγματοποιείται με τους δυο στίχους.

Τα δυο επί μέρους νοήματά τους, συγκροτούν ένα ολοκληρωμένο νόημα, όπου εικόνες, περιστατικά και στοχασμοί, αιτιολογούν τον συναισθηματισμό τους και θεμελιώνουν την πίστη του για το ιδανικό που στοχάζεται. Παράδειγμα:

*Έ... Ουρανέ παράκλητε, κατήβα και κρίσον
Εμέν και το πουλόπο μου σ' έναν μερέαν ποίσον.*

Το νόημα του πρώτου στίχου, χωρίς τον δεύτερο στίχο μένει μετέωρο. Δεν έχει νόημα η έκκληση στον Θεό να κατέβει κάτω στη Γη να κρίνει και να αποδώσει δικαιοσύνη, χωρίς τον προσδιορισμό του αντικειμένου της. Αυτό το κάνει ο δεύτερος στίχος.

Τα ποντιακά δίστιχα, αποτελούν ξεχωριστό κεφάλαιο των ποντιακών τραγουδιών. Εκφράζουν ευγενικά συναισθήματα του ποντιακού λαού και καλύπτουν όλους σχεδόν τους τομείς της ζωής του».

Αυτά γράφει ο μεγάλος Στάθης Ευσταθιάδης.

Πολλές φορές δίστιχα με ομοειδή θέματα, μπορούν να συγκεντρωθούν και να φτιάξουν ένα τραγούδι. Είναι δε τόσο πετυχημένος ο τρόπος αυτός, που πολλές φορές νομίζει κάποιος, ότι είναι ένα αυτοτελές τραγούδι.

Υπάρχουν πολλές μελέτες και έχουν εκδοθεί πολλά βιβλία για το ποντιακό ποίημα και τραγούδι. Το ίδιο συμβαίνει και με τα δίστιχα.

Επιστήμονες ικανοί και ειδικοί στο αντικείμενο, έχουν αναλύσει και καταγράψει σχεδόν τα πάντα. Τα περισσότερα από αυτά τα συγγράμματα είναι καταχωρημένα στο Αρχείο του Πόντου και άλλα πολλά που κυκλοφορούν στα βιβλιοπωλεία.

Γνωρίζοντας ότι οι περισσότεροι δεν έχουν πρόσβαση στο Αρχείο του Πόντου και κάποιοι άλλοι δεν γνωρίζουν ότι κυκλοφορούν στα βιβλιοπωλεία, ειδικά συγγράμματα γι' αυτό τον σκοπό, θεώρησα ότι μια μικρή αναφορά θα βοηθήσει όσους ενδιαφέρονται να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους για τον θησαυρό αυτό της φυλής μας.

Η ποντιακή διάλεκτος, τα τραγούδια και ό,τι έχει σχέση με την χαμένη πατρίδα, έχουν μελετηθεί και καταγραφεί πολύ περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη φυλή στην Ελλάδα.

Εναπόκειται σ' εμάς να αποθησαυρίσουμε τον πλούτο που μας έχει παραδοθεί, να μάθουμε, να εκτιμήσουμε και τότε είναι σίγουρο ότι πέρα από την περηφάνια που θα νιώσουμε για την ιστορία της φυλής μας, θα αποκτήσουμε την ικανότητα να είμαστε και άξιοι συνεχιστές της.

Το μόνο πράγμα που δεν έγινε, είναι η καθιέρωση εκμάθησης της ποντιακής γλώσσας στα σχολεία. Έτσι ο μόνος τρόπος διδασχής της, είναι ο προφορικός λόγος και το τραγούδι. Ο παππούς, η γιαγιά, ο πατέρας, η μάνα και το τραγούδι, κράτησαν τη γλώσσα μας.

Αυτός είναι ο λόγος, που γράφω για τα τραγούδια και τα δίστιχα. Το τραγούδι συνοδεύεται από μουσική και η μουσική από χορό. Το αδιαίρετο αυτό τρίπτυχο είναι ο τρόπος μας για να κρατήσουμε ζωντανή τη γλώσσα και την παράδοσή μας.

Βιβλιογραφία- Παραπομπές

- 1 Στίλπων Κυριακίδης
Ελληνική Λαογραφία, Μέρος Α', σελίς 82
- 2 Κ. Ρωμαίος «Η ποίηση ενός λαού»
- 3 Γ. ΣΟΥΜΕΛΙΔΟΥ Ακριτικά Άσματα
Αρχείον Πόντου, Τόμος 1ος, σελίς 47-96
- 4 Κ. Ρωμαίος «Τραγούδια Δίστιχα του Πόντου»
Αρχείο Πόντου, Τόμος 18, σελίς 279
- 5 Στάθης Ευσταθιάδης, «Τα τραγούδια του Ποντιακού λαού», σελίς 312

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

1. **ΑΛΑΤΣΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ**, ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΠΑΤΡ. ΙΩΑΚΕΙΜ 4 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 28291
2. **ΑΦΟΙ ΚΑΛΛΙΑΡΙΔΗ Ο.Ε.** ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ 7ο χλμ. ΒΕΡΟΙΑΣ-ΚΟΖΑΝΗΣ, τηλ. 23310- 98188
3. **ΒΟΡΓΙΑΤΣΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ** ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗ 1 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 6974817153
4. **ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ** ΛΕΥΚΟΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ ΠΑΤΡΙΔΑ ΒΕΡΟΙΣ, τηλ. 23310 62060
5. **CAFÉ- BAR CENTRAL** ΕΞΑΡΧΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΛΗΑΣ 14 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71727
6. **ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ** ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ- ΕΣΩΠΟΡΤΕΣ- ΝΤΟΥ- ΛΑΠΕΣ, Β' ΠΑΡ. ΜΕΛΑΓΡΟΥ 17 ΕΡΓΟΧΩΡΙ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 26466
7. **ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ** ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 134 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 27380
8. **ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ** ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 32 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71419
9. **GRAMMI ΚΟΥΖΙΝΑ** ΝΤΟΥΛΑΠΑ-ΕΣΩΤ. ΠΟΡΤΕΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΚΩ- ΣΤΑΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 24 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-23539
10. **ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ** ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 34 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 73323
11. **ΚΕΛΕΠΟΥΡΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ - ΚΑΠΝΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ** DELICATESSEN ΠΡ. ΗΛΙΑ & ΒΙΚΕΛΑ (ΓΩΝΙΑ) ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-27322
12. **ΚΟΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ** ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΠΛΟΥ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 34 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 63639
13. **ΚΟΤΣΥΦΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ** ΤΑΠΗΤΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΟ (ΤΑ ΠΑΠΑΚΙΑ) 3ο χλμ. Π.Ε.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ- ΚΟΖΑΝΗΣ, τηλ. 23310- 28070
14. **ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ** ΑΝΘΗ- ΦΥΤΑ Μ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΗ 11 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 64100
15. **ΚΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ- ΚΥΡΤΣΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ** ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ, ΛΟΥΤΡΟΥ 1 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 21703
16. **ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ- ΜΑΥΡΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ**, Μητροπόλεως 3 Βέροια, 2331 - 60011
17. **ΚΡΕΜΛΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ** ΕΠΙΠΛΑ-ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 179 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 20149
18. **ΛΕΞΙΣ - ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ** ΚΑΛΙΓΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 37 & ΠΛ. ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ 14, τηλ. 23310- 73777, 73701
19. **ΛΥΜΟΥΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ** ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 64 & ΚΑΡΑΤΑΣΟΥ 22 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24484
20. **ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ Θ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ** ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ- ΘΕΡΜΑΝΣΗ- ΚΛΙΜΑΤΙ- ΣΜΟΣ - ΥΓΡΑΕΡΙΟ Λ. ΣΤΡΑΤΟΥ 37 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24855
21. **ΜΟΥΤΑΦΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ** ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ "ΝΙΚΟΣ" ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 36 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24344
22. **ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ** ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ "ΟΜΙΚΡΟΝ" ΠΙΕΡΙΩΝ 51 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 28950
23. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΚΟΣΜΑΣ** ΧΑΛΙΑ- ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 7 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 61680
24. **ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ** ΚΡΕΠΟΠΩΛΕΙΟ ΠΙΕΡΙΩΝ 54 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310 - 25009
25. **ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ** ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 45 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 65865, 22566
26. **ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ** ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΔΑΠΕΔΑ- ΜΟΚΕΤΕΣ- ΤΑΠΕ- ΤΣΑΡΙΕΣ, ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 64 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 26723
27. **ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ** ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΙ-ΗΧΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΟΥ 80 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71340
28. **ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΙΚΗ & ΕΛΣΑ Ο.Ε.** ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙ- ΜΩΝ, ΚΟΜΒΟΣ Ν.Ε.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, τηλ. 23310- 71120
29. **SYSTEM DOOR (ΤΖΕΤΖΙΟΣ Α.)** ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ - ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ ΠΙΕΡΙΩΝ 131 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 2331060310
30. **ΤΡΑΝΙΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ** ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ- ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ 100 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24725
31. **ΤΣΟΥΛΕΡΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**
32. **ΦΥΚΑΤΑΣ ΠΕΤΡΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.**- ΚΙΒΩΤΟΠΟΙΕΙΑ
33. **ΧΑΛΚΙΔΗΣ ΙΟΡΔΑΝΗΣ** ΕΜΠΟΡΟΣ ΠΙΕΡΙΩΝ 33Α ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 61565
34. **ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ - GREENLAND** ΚΑΦΕ-ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΚΑΛΟΓΡΙΑ - ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΣ, τηλ. 6937416505
35. **HOME ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΟΣ** ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ- ΟΙΚΙΑΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ Ν. Π.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 62006, 71575, 23769 (fax)
36. **ΨΙΦΙΚΑΣ- ΤΕΡΤΙΒΑΝΙΔΗΣ** ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18, τηλ. 23310- 64261

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε.Λ.Β.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος κατά τη διάρκεια των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας οργανώνει αιμοδοσία.

Όσοι επιθυμούν να ενισχύσουν την προσπάθεια, μπορούν να επισκέπτονται τη μονάδα αιμοδοσίας του Γενικού Νοσοκομείου Βέροιας και να προσφέρουν αίμα για την «τράπεζα αίματος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας»

693.000

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

www.elverias.gr

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ»

- Οι στήλες του «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ» είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.
- Όλα τα κείμενα πρέπει να στέλνονται σε ηλεκτρονική μορφή (αρχείο Microsoft Word ή Acrobat PDF) στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Ε.Λ.Β.

Η Thea Halo στην Παναγία Σουμελά

Την πόλη της Βέροιας επισκέφθηκε για δεύτερη φορά τα τελευταία δύο χρόνια η διάσημη συγγραφέας του best seller «Ούτε το όνομα μου», κ. Thea Halo έχοντας μαζί της τη μητέρα της κ. Sano Halo (101 ετών), το Σάββατο 12 Σεπτεμβρίου 2009.

Με ευλάβεια και συγκίνηση προσήλθαν στο όρος Βέρμιο, στην Καστανιά Ημαθίας, να προσκυνήσουν την Ιερή Εικόνα της Παναγίας Σουμελά, τιμώντας τη μνήμη των προγόνων τους εκπληρώνοντας ταυτόχρονα μια επιθυμία ζωής.

Ο Α' Αντιπρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας κ. Χαράλαμπος Καπουρτίδης και ο Έφορος Δ. Σχέσεων κ. Λάζαρος Ζευγαρόπουλος καλωσόρισαν την αποστολή στην οποία συμμετείχαν ο αναπληρωτής Πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Η.Π.Α.- Καναδά κ. Γιώργος Τσιλφίδης, ο Πρόεδρος της Ένωσης Αστυνομικών Θεσσαλονίκης κ. Χρήστος Σιδηρόπουλος, ο Α' Αντιπρόεδρος και μέλος του Δ.Σ. της Π.Ο.Ε. κ. Στάθης Παπαδόπουλος και ο Β' Αντιπρόεδρος κ. Ιωάννης Οκουμτσόγλου.

Με την ευκαιρία της επίσκεψης στη Βέροια, ο Πρόεδρος της Ένωσης Αστυνομικών Θεσσαλονίκης κ. Σιδηρόπουλος απένεμε στην Εύξεινο Λέσχη αναμνηστικό λάβαρο τονίζοντας το ομολογουμένως πλούσιο και ουσιαστικό έργο της στη σύγχρονη ιστορία του ποτακού ελληνισμού.

Η ξενάγηση στους χώρους της εκκλησίας της Παναγίας Σουμελά έγινε από τον Αρχιμανδρίτη Σεραφείμ Ατματζίδη, ο οποίος αναφέρθηκε στην σημασία και την ιστορία της Εικόνας και την διαχρονική της παρουσία.

Ποιητευμένες από το μεγαλείο της θρησκευτικής και ιστορικής αξίας και κατασυγκινημένες από τις μνήμες του παρελθόντος, αφού ευχαρίστησαν την Ε.Λ.Β. και τον π. Σεραφείμ οι κ. Halo, αποχώρησαν με τις καλύτερες εντυπώσεις.

Αξίζει τέλος να σημειώσουμε ότι η παρουσία τους στην Ελλάδα οφείλεται στην απόκτηση της πολυπόθητης ελληνικής υπηκοότητας την οποία το ελληνικό κράτος προσέφερε εκπληρώνοντας ένα αίτημα ετών.

ΧΟΡΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Σας προσκαλούμε στη συνάντηση μελών και φίλων της ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ που διοργανώνουν τα τμήματα της Λέσχης.

Το Σάββατο 21 Νοεμβρίου 2009 και ώρα 7μ.μ. στο πολιτιστικό - πνευματικό κέντρο της Λέσχης, Λ.ΠΟΡΦΥΡΑ 1 ΠΑΝΟΡΑΜΑ.

Είσοδος 15 ευρώ
(περιλαμβάνει πλήρες μενού - απεριόριστο ποτό)

Αγιασμός στην Ε.Λ.Β.

Πραγματοποιήθηκε και φέτος ο αγιασμός της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας από τον πάτερ Ιγνάτιο, για την έναρξη της καινούριας χρονιάς. Έντονο ενδιαφέρον για τα τμήματα έδειξαν και καινούργιοι φίλοι, που εντάχθηκαν στο δυναμικό της Λέσχης. Ευχαριστούμε θερμά, όσους παρευρέθηκαν στην έναρξη των τμημάτων και τους ευχόμαστε «ΚΑΛΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ».

Για το Δ.Σ.
Ο Έφορος Εκδηλώσεων
Σαρημιαχλίδης Παύλος

Η Εύξεινος Λέσχη στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου

Εντυπωσιακή εμφάνιση από το μεικτό τμήμα όλων των ηλικιών της Ε.Λ.Β. στην παρέλαση τις 28 Οκτωβρίου.

Ιδιαίτερα σχόλια προκάλεσε η παρουσία του μικρού Παλασίδη στην αγκαλιά του πατέρα του...

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Εκδήλωση για τα 20 χρόνια του «Αργοναύτη»

Σας προσκαλούμε στην εκδήλωση της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας που συνδιοργανώνει με τον Δήμο Βέροιας και τη στήριξη της Ένωσης Ιδ. Ημερήσιων Επαρχιακών Εφημερίδων, την Κυριακή 29 Νοεμβρίου 2009 και ώρα 11.30 στο Πνευματικό Πολιτιστικό Κέντρο (Λ. Πορφύρα 1 Πανόραμα) για τη συμπλήρωση 20 χρόνων συνεχούς κυκλοφορίας της εφημερίδας της Ε.Λ.Β. «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ». Επίσημος προσκεκλημένος - ομιλητής θα είναι ο καταξιωμένος δημοσιογράφος κ. Σεραφείμ Φυντανίδης.
Είσοδος ελεύθερη.

Ο Πρόεδρος Ε.Λ.Β.
Λάζαρος Κουμπουλίδης

Ο Δ/ντής «Αργοναύτη»
Αβραάμ Χωραφαίδης

Η Δήμαρχος Βέροιας
Χαρούλα Ουσουλτζόγλου - Γεωργιάδη

ΧΟΡΗΓΟΣ

Ιδιωτικό ΚΤΕΟ Βέροιας
κάνει την υποχρέωση ...
επιθυμία

...πρώτο
...καλύτερο
...φθηνότερο

ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ
τηλ. 2331043333
internet : www.kteover.gr